

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Нью Йорк. Четвер, 14-го Марця 1907. Число 11.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, March 14, 1907. No. 11.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Фебруар 1907.

За померлих членів, їх жінок і за случай каліцтва:	
Відд. 2. Іван Горошак, умер 14-го Януара 1907 року.....	1000 дол.
Відд. 96. Іосиф Кмітінський, умер 24 Януара 1907.....	1000
Відд. 1. Андрей Дарбовский, умер 16-го Януара 1907.....	1000
Відд. 1. Оеман Худинця, умер 27-го Януара 1907.....	1000
Відд. 33. Дмитро Степчук, умер 7-го Фебруара 1907.....	500
Відд. 33. Ева Ядвах, жена Осипа, умерла 23-го Новембра 1906.....	400
Відд. 10. Марія Кузяк, жена Дмитра, умерла 26-го Януара 1907.....	400
Відд. 19. Марія Беньо, жена Онуфрія, умерла 28-го Януара.....	400
Відд. 46. Катерина Загора, жена Варнави, умерла 7-го Фебруара 1907.....	400
Відд. 67. Катерина Солян, жена Михайла, умерла 12-го Фебруара 1907.....	400
Разом	6500.00
Платня головних урядників за Фебр.	155.00
Адміністрація „Союза“ за Фебр.	83.83
Весь розхід виносить	6738.83

Розмет платить 7.144 членів записаних на ціле посмертне і 631 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кожний член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 цент.

Разом платить: член на ціле посмертне \$1.05 цент. а на половину посмертного 60 цент.

К. Кирчів, председатель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаршунь, касієр.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Марець.

14	Ч.	Евдокій
15	П.	Теодота свм.
16	С.	Зенона. Елтрин.
17	Н.	Сиріуст. Герас.
18	П.	Копона
19	В.	42 Муч. в Амер.
20	С.	Ефрема, Павла

Всі члени Союзу які не дістають точно „Свободи“ зводять сейчас подати місцевим секретарам свій новий а також старий адрес—а місцевий секретар відомше їх рекордовому секретарови на адресу:

Mr. Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.
або впрот до редакції „Свободи“.

Похибка.

В отсім числі „Свободи“ на стор. 7-й в списі новоприступивших членів „Союза“ надруковано мильно вімісто в Фебруару — в Січню 1907 року.

В Фані Рівер, Масс. завязало ся дня 20-го Січня 1907 нове братство сьв. Йоана Хрестителя. Вписало ся досить членів; до уряду вибрано: І. Ковальчик предс., П. Кіндзера васт. предс., М. Кіндибалюк секр. фін., Я Криса секр. проток, і І. Рихвідкий касієр.

Дня 28-го Лютого с. р. постигло в Ньюарку, Н. Дж. Л. Мельника ванятого

у фабриці капелюхів страшне нещасте. Через його неосторожність захопив його пас від колеса і поторопив в так страшний спосіб що нещасний згинув на місці. Небіжик походив з села Вибудова, бережанського повіту, з Галичини, та на жаль не належав до ніякої організації. Се один дальший з тих тисячів примірів рускої байдужности, де на всякі зазиви і пресьби, щоби вписати ся до якої небудь організації заодно відказує ся: на що мені здоровому асекурації, або я тут думаю вмирати і т. д. і т. д. Крайна пора раз уже прозріти і покінчити з усею рутенською байдужністю.

Гр. В.
член Р. Н. С.

З Вінніпег, Канада, пишуть, що оден Русин Каракочук, заложив „емплоймент“ офіс на спілку з другими Русинами. Офіс при головній улиці Мейн стріт. — Вибори провінції Манітоби скінчились. Консервативна партія знов в урядованю. Махери виборчі заробили, бо подаючи рахунок писали, що на тім і на тім мітингу випили пива тільки а горівки аж за 20 і 30 дол., чого навіть ніхто не видів (зн. горівки).

Але що їм шкодить прирахувати до свої кишені і робити Русинів подвійними ціяками. От скандали і копець.

В Скрантон, Па. став виходити релігійний місячник п. з. „Домашній Приятель“. Передплата на рік 1 дол. Друкуєсь етимологією і мішаниною української та московської мови. Адрес: Box 3, Scranton, Pa.

В Перт Амбою, Н. Дж. робота іде але. Много людей е без занятя.

Вибори до австрійського парламенту, які відбуватимуть ся на підставі вселюдного, безпосередного, рівного і тайного голосованя вже призначено урядом. В цілій державі, з виїмком Далматії і Галичини головні вибори визначені на 14-го мая, а тісніші на 23-го мая. В Галичній вибори розділені на чотири часті: 1) в одній часті сільських виборчих округів головні вибори назначені на 14-го мая, тісніші на 31-го мая, а треті, колиб показала ся їх потреба, на 4-го червня; 2) в другій часті сільських виборчих округів головні вибори назначені на 17 мая, а дальші дні виборів на 24 і 31 мая; 3) в одній часті міських виборчих округів головні вибори на 17 мая, тісніші на 24 мая; 4) в другій часті міських округів головні вибори на 23 мая, а тісніші на 31 мая. Значить, головні вибори в Галичині назначені не на один день, так як се має місце в цілій державі, а в три дні: на 14, 17 і 24 мая. Се наслідок окремої ухвали, яку прийняв парламент заходами „Польского Кола“, щоб в Галичині розложено вибори на три дні. Ся ухваля має се на меті, щоб галицько-шляхоцким властям які переводять вибори було зручніше розбивати та красти при виборах.

В станіславівськім повіті в Галичині появилася еміграційна горячка до Канади. Селяни з Ямниці, Боднарова, Павелча і Тяжова випрошують срунти за безцін і утікають за море.

Оден німецький єзуїт Бодевіг і монахині „сестра“ Анна заложили в Марієвельд (Бельгія) вкляштор, що мав займатися вихованем дітей „тайного“ походження. Та люди в околиці завважали, що діти в тайний спосіб кудась вникають, та взагалі густо чашто вмирають. Се дійшло

до відома белг. уряду, о дначе уряд не мішав ся в сараву (крук крукови ока не видьобсе). Дперва на інтервенцію уряду прускою справу просліджено і показалоь, що „братчики і сестрички“ позбувались в „знаний“ спосіб дітей, а родичам казали платити кшта вихованя цілі літа. Вкляштор запечатано а банду арештовано.

В Красноярську, на Сибірі ішов улицею з кількома своїми товаришами генерал Козелевский, комедант тамтешньої залоги, та зі сьміхом розповідав їм, що того дня одержав лист, у жому писано, що того дня о 5-й годині вечером вмире. Кажучи се витягнув годинник зі словами: „Дивіть, вже 6 а година, а я еще живу!“ В сій хвили заступив їм дорогу якийсь чоловік і крикнув: „Стой!“, а як цо Козелевский стапув, чоловік сей стрілив до нього два рази з револьверу. Генерал пав мертвий на місці а убійця утік. І так слова листу сповнили ся, хотяй о цілу годину пізнійше.

Недавно розстріляно в Одесі чотирох молодих жінок яко анархістів — комуністів. В недоволі однак показало ся, що се була стапна помилка, та що они зовсім не винні. Мати двох розстріляних з розпуки дістала помішаня ума.

Недавно померла в мадрицькім шпиталі (Іспанія) М. Й. Мета у поважному віці 125 літ; іменно побачила вона ствітло днєвне 7-го падолиста 1781 р. І не она одна стоїть зі своїм віком самітно у Іспанії: у сьому краї бачимо більше таких примірів. Перед не давним часом умерла у місті Малага жінка, яка прожила 114 літ. В порівняню з сими двома Іспанцями являє ся Француз М. Робіно зі своїми 107 літами еще зовсім молоденьким. В попередних віках Англіїці могли почванити ся також довговічними людьми. У XVI. віці два Англіїці: Джеркінс і Робінс дожили навіть 172-ого року життя. Робінс дожив навіть тої приятности, що бачив свою жінку в 161 році життя. За часів Якова І. померла Кат. Десмондс в 142 весні життя. Не менче прославив ся живучий в XVII. віці Олд Пар, який дочислив ся 152 літ. Він оженив ся дперва яко статочний молодець, дійшовши до 120 літ... В нашім віці тим подібні слу-

чай правдоподобно, уже не лучають ся...

Обчислено, що миш з'уміє в одній секунді перебігти 500 кроків, отже потрапилаб в одній мінуті перебігти просторонь 30 тисяч кроків. Наколиб кінь умів так скоро бігти, то можнаб на ньому в одній годині перебути просторонь 200 миль.

Для арештованих руских студентів у Львові:

Русини з Вінніпег, Канада, на руки А. Б. Новака: Антін Каракочук \$1.50; по 50 цент.: Мих. Попович Березинський, Мир. Стечинин, Анд. Сліпченко, Гаврило Сліпченко, Арій Новак, Д. Ферлей, Ів. Ферлей, Волод. Пивидковский; по 25 цент.: Іван Орошко, Ф. Боднар. Разом 6 дол.

На руки п. Г. Мостового в Ансонії, Конн. зложили: по 25 цент.: Волод. Прислопский, Петро Язлюк, Домінка Каролишин, Іван Кубасяр, Іван Смеречняк, Кляцко Аффрин; Гр. Мостовий 50 цент. Разом 2 дол. К. Кирчів Джерві Ситі, Н. Дж. 1 дол.

Іван Сурилко 1 дол. На крестинах в Нью-Йорку для руских академиків за почином п. Дипши зложили слідуєчі доб.: по 1 дол.: Ст. Чеснок, О. Чайка, Д. Дипшель, А. Дипшель; І. Олишко II. 50 цент.; І. Яновский 25 цент.; по 20 цент.: С. Ягело, М. Малацький і С. Осціславский; по 15 цент.: М. Сидор, Ф. Павлина і І. Олишко; по 10 цент.: А. Ханаско, М. Чуба, Е. Васічко, І. Дмитрина, М. Чуба, М. Олишко і Ф. Павлина. Разом \$6.50.

Яцко Руданич, Джерві Ситі, Н. Дж. 1 дол.

В Ансонії, Конн. зложили: о. Ст. Макар 10 дол., Ів. Воросович 5 дол., Н. Н. 1 дол. При парастасі відсьпіванім о. Ст. Макаром за душу бл. п. о. А. Бончевского зложили вібрані в церкві парафіяни \$35.30. Разом \$51.30.

Панько Мола, Форт Едмунд, Масс. 1 дол.

З Марбел Мавнтейн, Н. С. Канада 14 дол.

О. Д. Добротвір, Йонкерс, Н. Й. 5 дол.

Петро Ярема, Нью-Йорк, Н. Й. 2 дол.

Н. Н. 1 дол. I 41

О. Н. Підгорецкий, Савт Форк, Па. 5 дол.

В Брентфорд, Онт., Кан. зложили жертви слідуєчі: по 5 дол.: Стефан Вовковичі А. Воробель; Мих. Понтус 1 д.; Стефан Пестрак 75 цент.; по

50 цент.: Никола Яськів, Іван Саварин, Никола Завійський, Василь Романчак, Никола Юрчак, Іван Юрчак; Михайло Кастремець 30 цент.; по 25 цент.: Іван Гоменюк, Станіслав Букшак, Михайло Мадраш, Федор Данилюк і Митро Яковець; Михайло Кавалко 15 цент.; по 10 цент.: Михайло Лейтар і Стефан Лико. Разом \$16.65.

З Офендел, Па., коло Плимат жертвували. По 1 дол.: Олекса Крайківський, Дмитрій Придів, Юрій Басараб, Григорій Вілоус, Олекса Даків, Григорій Ільчук і Ілько Гуменюк; по 50 цент.: Дмитрій Муцак, Петро Ткачів, Володимир Яремків, Михайло Кудіньский, Захарій Федунік, Григорій Сенюк, Григорій Шанд, Олекса Крайківський молод., Федько Басараб і Василь Прокопів. Разом 12 дол.

Разом 125.45

Попередно зложено 184.22

Сума 309.67

Всім жертводателям сердечне спасибі!

Дальші жертви просимо присилати як найскорше, бо справа нагляча.

Редакція „Свободи“.

За Бурсу в Іонкерс. Н. Й.

о. Н. Підгорецкий, Савт Форк, Па. 2.50 дол.

За Страйковий фонд

о. Н. Підгорецкий, Савт Форк, Па. 5 дол.

ЗБОРИ Н. ДОМУ.

Отсім подає ся до відомости всіх спільників „Народного Дому“, що загальні збори сего товариства відбудуть ся в Четвер дня 21 Марта 1907 о 7-й годині вечер. під числом 123 Сасекс Стр. Джерві Ситі, Н. Дж.

о. Н. Стуртинський, голова.
С. Ядловский, секретар.
Н. Шаршунь, касієр.

ОСТОРОГА.

З Перт Амбою, Н. Дж. доносить нам п. Андрій Федорук, що тім місті збанкрутовав оден жидівський банк. Банк той приймав від людей гроші і не вислав їх через 3 місяці. Коли люди стали ходити до банку і за грішми допитувати — жидок утік. З тим банком робили інтерес передовсім Русини. Кільком Русинам в Рогатинського повіту пропало 2.000 долларів а про других і не казати.

— Уго пришло моє докладне адреси спільників перебуваючих в Америці, току вишлите в проценті або ману Австрії або Америки, або красну книжку до мене.
John Nemeth,
457 Washington Str. New York City.
Коли посилате адреси, напийте, значительсь оголошене в „Свободі“.

Владимір Лещук.

Бура загортка.

I.

Новий льокатор Анни Степановни Протасової, був для неї передовсім тому приємним, що він майже ніколи не пересиджував дома. Заєдо був „по дорозі“ як то він сам звик був висказувати ся.

Кожного рана виходив з дому а вертав відтак до першої лізної вночі, або доперва досвіта; раз забирав зі собою позавивані в папір книжки і папери, тознов приносив їх звідкись домі. Від часу до часу — по-найбільше в неділі та свята — збирались у него робітники і самдати; вони приходили один за другим і пятали ся шепотом в передпокою, боязливо і з низьким поклоном, чи Іван Захаріч дома. А як прийшли в числі десять—п'ятнадцять, то тоді можна було почути, що в середині говорять лиш Іван Захаріч; він говорив тоді з малими перервами, цілі дві-три години, читав щось, оповідав та об'ясняв. Його гості мали все при відході поважні лиця, а не виходили всі нараз, лиш поодинокі або по два, в перестанках по п'ять до десяти хвиля.

Анна Степановна знала о що ходить і до якого рода людей належала її кімната. Її рідний син сидів в в'язниці „Крести“ вже пів року за такі самі поступки, і коли лишень споглянула вона на свого льокатора, то тоді хитала головою і епічутливо казала: „Дуже бою ся, аби й ви там не пішли, де мій Колюшка мучить ся. Ви вже трохи загорячі“.

А льокатор сьміяв ся і жартом відповідав:

„Ми всі там підемо, любя Анна Степановна. І для вас знайде ся там місце... Не журіть ся — там місце для всіх...“

„Щож може така стара жінка, як я... Як би я була ще молодшою... але тепер не можна про се думати...“

„З вас гарна жінка, Анна Степановна; позвольте, що поцілую вашу руку...“

І льокатор цілував її суху жилисту руку; а вона зворушена мовила:

„Люблю вас і таких, як ви... тільки то болить мене, що ви трудите ся для всіх, між тим коли вам занятю за все буде лиш — в'язниця...“

„Та ми хочемо для всіх умерти, моя, любя, добра...“

„Ет, що!“ — Анна Степановна зробила розпучливий рух рукою, опісля зовсім зворушена вернула до своєї кімнати, щоб там потайки дати волю своїм слезам і тузі за сином Колюшкою, за тим сином, котрого нагадував так дуже її льокатор з ясною, кучерявою борідкою, з глибокими очима, м'яким голосом і великою та сильною поставою.

II.

Добра жінка так була полюбила молодця серед тих трьох тижнів, відколи у неї мешкав, що він так їй бракував підчас своєї неприсутності, як би був її рідним сином; але як він вернув знова домі, то вона була все радісна і говорила:

„Ну слава Богу, що ви знов тут!... Я вже так журилася, а думала вже, — що ті жерці вкінці піймали мого красивця, мого Івана Захаріча!...“

А Іван Захаріч обнімав її люблячо і казав:

„Моя мати, бачте, так само любя і чесна як я... Лиш вона далеко від мене...“

І його лице ставало сумне та задумливе...

Стара жінка висказувала йому часто своє співчуття, що він іменно в столиці не має жадної кривної душі, хоча він сам ніколи з жалем про се не згадував.

„Хтож може знати, що може стати ся з молодим чоловіком! Яканебудь слабість, нещасте... А довкола лиш чужі люди і від нікого ні помочи не діждеш ся, ні поради, ні любови... Ах, як то прецінь тяжко жити самотнім сиротою...“

І вона гляділа сумно на „сироту“ та згадувала рівночасно свого Колюшку: „Як же прецінь ведеш ся йому там у в'язниці між чужими і йому ворожими людьми?“

Одного дня успокоїв її Іван Захаріч. Він одержав писмо від своєї матери з далекої провінції, в яким вона писала, що його вуйко а її брат, Семен Гаврілович живе в столиці. Дізнала ся про се случайно і просила свого сина вивідатись про адресу свого вуйки і відвідати його. Її повідали, що він в державній службі і заробляє багато грошей. При нагоді міг би він також протегувати Івана Захаріча і вистаратись йому о якунебудь посаду...

Ся комбінація розсердила лиш Івана Захаріча. „Нарешті зробить мене несподіване міністром!“ сказав сьміючись.

Він ніколи не бачив того вуйки і не відчував такої особливості потреби його віднайти, хоча тим був би врадував свою матір. Однак зайнятий зовсім своїми справами відкладав він шукане з дня на день, а як Анна Степановна йому про се коли згадувала, то він

махав рукою і говорив нервовно:

„Потім... пізніше... Не маю на се часу...“

III.

Одного дня прикликав Іван Захаріч Анну Степановну до себе і, коли вона вступила до кімнати, сказав їй, стоячи при вікні:

„Ходіть сюди, серце, та гляньте на двір!“

Вона приступила блиска і обоє виглядали довго з вікна.

„Се — злий знак“, промовив Іван Захаріч і його лице зблідло.

Йшов дощ, а на улиці було темняво і мрачно як при надході вечера. Тротуари, дахи блистали з під дощу, що йшов безустанно. Люди перебігали перелякани і скулені, лиш один однісінький чоловік ходив тротуаром повільним кроком там і назад; він обертав ся на всі сторони і споглядав на вікна кам'яниці, немов би очікував когось.

Мав загортку невиразної бурої барви і округлий капелюх з широкими крисами. Він робив непоказне вражіння, ціле його убране було старе і зношене а до того перемокле, і виглядав досить нужденно та нещасливо. Мав лице надвичайно округле і плоске, волосся і бороду темночорну, очи зелені, а повіки і брови жовті. Його статя і змолій, тяжкій, звисаючий одерж нагадувала стоногу, що виповзла з вохкої, темної пивниці.

„Подумайте Анно Степановно“, сказав Іван Захаріч — не відвертаючи очей від вікна, се індивідуум проходить ся там і назид вже третій день і споглядає на наші вікна. Крім того слідав він за мною на улиці вже два рази, та я опухав його оба рази, протиснувши ся через одні підсіні. Та се агент тайної поліції, щобсьте знали — шпiон, що живе з своєї мерзоти, значить шпiонства та зради...“

IV.

По короткій павзі говорив він далше:

„Мене мають на сді, то певно. Тепер треба бути обережним... Прикро мені, що мушу розстатися з вами, Анно Степановно, однак нема тут жадного иншого виходу; я переберусь на инше мешкане і мушу постаратися о новий паспорт... Се вже буде четвертий...“

„Може змініте своє родинне назвище?“

„Очевидно! Се догідніше!... Найперше був я Гаврілов, опісля Шелябін, потім Іванов а тепер Бочаров... Се уведе їх в блуд, а мені дасть змогу два-три місяці спокійно жити і працювати...“

Того дня вернув льокатор домі вчасніше, як звичайно. Прийшов коло сьомої вечером і виглядав страшно зворушений та з'огиджений. Він приніс купу карток і гукнув ще в передпокою на перестрашену Анну Степановну, скидаючи тимчасом свій плащ:

„Запаліть но, серце в печі... Нині будуть гості у нас — тож мушу трохи „поспрятати“...“

Між тим коли Анна Степановна робила огонь в печі, шпирив він в своїй малім куфрі, в столику і в шафі з книжками, вишукуював папери і книжки, клав їх разом та оповідав їй, що йому дучило ся.

„Зближаю ся до нашої дому, в тім бачу ту саму бурю загортки, що ми перше бачили. Він стоїть передімною, оглядає мене і сьміхаєсь іронічно. Мене бере злість до тої степені, що дуже радо був би я кинув ся на него і дав би йому в твар... І певно тому, що мої руки зі злості дрожали, вихопила ся з моїх рук отся пачка паперів на землю; при тім розважав ся клунок і всі папери розсипали ся по тротуарі. Починаю їх збирати з великим поспіхом, та вкінці й бура загортка коло мене. Прискакує до мене і відзиває ся з милою усмішкою:

„Позвольте, що вам поможу...“ Бачу, що програв я — і остаточно згоджую ся... „Прошу допоможіть мені“, кажу, а він подає мені листки і каже сьміючись: „Ви зводили нести прокламації... ха, ха, ха!“

Я позбирав скоро все і протис ся чим скорше через браму. Відтак виглядав я з поза дверей. Та він без довгого наміслу вскочив до повозки і шепнув щось ізвощикови — очевидно: „До тайної поліції!“ Опісля цез.

V.

В печі тріскав огонь; Іван Захаріч приїс до печі на підлогу і кидав видобуті папери в огонь. „Ах, що за шкода!“ повтаряв він, перелітаючи зором кожний листок, заки його кинув в огонь.

„Се виключно потрібні листки...“

„Якжеж мені вас жалі!“ промовила сумно Анна Степановна. „Вас, любий, замкнуть і будете у в'язниці мучитись, як мій Колюшка, не бачучи ні людей, ні божого світла...“ Вона почала плакати і притулила рубець фартуха до очей.

„І коли буде тому кінець, Господи Боже; колиж перестануть ловити людей мов псів і їх всаджати до в'язниць?!“

Іван Захаріч був готов із „пританем“; встав і сказав весело, витаючи ся:

„Зараз, зараз, серце, всьому буде кінець... Та тепер напиймо ся чаю... О десятій або одинадцятій бу-

дуть они тут перно. Тож маємо часу доволі!...“

На столі шепотів самовар; стакани бренькали. Іван Захаріч жартував, сьміяв ся, однак з його вигляду можна було міркувати, що йому тяжко на серці, і що він хоче себе розірвати. Анна Степановна гляділа на него, охкала, а слізи текли їй безустанно по лицю.

„Ви таки не віднайшли вуйка“, відовчала ся несподівано, надумуючись, „прецінь був би бодий трохи поміт!“

Льокатор усміхнувся, зморщив чоло і лиг бурмотів.

„Так, так... поміт!“

Видно було, що він щось знав, та не хотів про се говорити.

Анна Степановна бояла ся його випитувати. Як був в злім гуморі, то старала ся переривати розмову, бо знала, що нічого не дізнає ся від него. І тепер вдовольнилась також тим, що охкала і мовчала, хоча цікавість не давала їй супкою.

Іван Захаріч потону в мовчанці і дивив ся перед себе. Потім хитнув головою, немовби хотів вистарпати чорні думки та сказав поважно:

„Анно Степановно, нині пережнете щось інтересне і поучаюче...“

О пів до одинадцяті відозвав ся дзвінок. Анна Степановна отворила двері. Іван Захаріч почув стукіт чобіг кількох людей. Хтось запитав грубо:

„Се ви владителька мешканя, Ана Степановна Протасова?“

А другий м'який голос назвав його родинне ім'я. Іван Захаріч появив ся в передпокою.

„Отсе я“, промовів, „прошу увійти“.

„З припоручення тайної поліції...“

„Знаю“, перебив йому Іван Захаріч, „мешкаю тут, а осьде мої річі, шукайте“.

VI.

Вісьмох людей ступило до кімнати: комісар поліції, два інспектори, два поліцаї, два „дворники“ і ще один мужичина, що умістив ся в дверях і там стояв увесь час. Іван Захаріч почервонів нараз, як його побачив і підніс ся зі свого місця зворушений; однак вапав над собою знов і упав в своє крісло. Тоді розпочала ся довга і втомлива процедура домашньої ревізії. Комісар гребав в шухлядах, оглядав кожний кушник наперу і відкладав декотрий на бік. Органи безпеченства і „дворники“ порали ся рівно коло шафи з книжками, відтак перевертали ліжка, витягували все з куферка і оглядали кожний кушник; вони пересунули софу і комоду з давних місць.

Анна Степановна обурювала ся; при кождім порушенню мужичина щось мамрала і відворкувала, що могло бути менше облесним для ревізорів, коли судити по виразі її лиця.

А льокатор не відвертав очей від чоловіка, що стояв в дверях. Був се шпiон, що на улиці помагав йому збирати розсипані прокламації. Його лице було азатичне, рівнодушне; він приглядав ся цілій процедурі безінтересовними очима і кліпав спячо жовтими повіками, немов би він був тут випадковим, байдужним глядачем. Видно було, що він уже привик до таких сцен.

Іван Захаріч споглядав на него, усміхав ся до себе і потирив руками нервовно коліна. Здавало ся, немов би готовив ся на щось...

„Чи то всі ваші річі?“ спитав нараз комісар, обернувши ся до него.

Іван Захаріч підніс ся.

„Так е, всі...“

VII.

Комісар обернувся знов до стола і почав щось писати. Іван Захаріч перейшов схвилюваний кімнату, відтак пішов до стіни, здіймив несподівано зі стіни образ своєї матери і попрямував з ним до чоловіка, що стояв непорушливо в дверях.

„Чи знакома вам отся жінчина? — запитав голосно і остро, тикаючи образ шпiонові майже під сам ніс. Шпiон подав ся порестрашений в зад і почав кліпати жовтими повіками...“

„Се... се...“ мимив він, неначе бояв ся сказати ім'я.

„Се моя мати а на жалі рівночасно ваша сестра!“ сказав Іван Захаріч; „Виж сесте...“

В кімнаті настав загальний несупокій. Органи безпеченства і „дворники“, що запечатували папери і книжки сконфісковані при ревізії, зірвали ся і стояли мов закам'янілі, роззявши роти. Анна Степановна поблідла як смерть, зірвала ся і шептала блідими губами:

„О, Ісусе Христе...“

„Чи то ваш вуйко?“ — спитав комісар піднімаючи ся з лоскотом зі свого місця.

Іван Захаріч почав нервовно сьміятись, відтак нараз перестав, обернувся до комісара і промовив остро:

„Се не належить до річі!... Робіть вже раз ко-нець, пане комісар!“

Шпiон похнюпив ся, почав скоро підносити повіки і забрав ся тихцем з кімнати, не оглядаючи ся. На лицю комісара, інспекторів а навіть поліцаїв і „дворників“ можна було вчитати відразу і обраду, з якою вони гляділи за шпiоном.

„Я маю наказ арештувати вас“, відозвав ся вчливо комісар, звертаючись до Івана Захаріча, і зробив руками жалкий рух, неначе хотів сказати: Що робити? Так велить служба!

Іван Захаріч прийшов знов до давнішої рівноваги; він усміхнувся іронічно і сказав спокійно:

„Ну, отже! Я готов“.

(З „Діла“.)

Переклав А. М.

Справозданє касове

Рус. Нар. Союзу за місяць Січень 1907 р.

Число	Назва Братства	Розмет
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея.....	301.88
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Дим.....	40.59
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.....	215.67
4	Jersey City, N. J., Бр. сьв. О. Ник.....	111.88
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	65.01
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	139.84
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богород.....	134.73
8	Elmira, N. Y., Бр. сьв. Михайла.....	36.70
9	St. Clair, Pa., Бр. Пр. Богород.....	53.36
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.....	94.76
11	Waterbury, Conn., Бр. сьв. І. Хр.....	31.78
12	Yonkers, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.....	59.03
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Ник.....	40.02
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Мих.....	75.83
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.....	47.52
16	Lansford, Pa., Бр. Пр. Богород.....	228.25
17	West Pawlet, Vt., Бр. Пр. Бог.....	12.87
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів. Хр.....	21.00
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василя.....	78.30
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	63.33
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кир. і М.....	45.40
22	Manown, Pa., Бр. сьв. О. Ник. за Дец. і Січень.....	18.81
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Мих.....	77.86
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа.....	22.85
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрес.....	58.84
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Пр. Бог.....	34.66
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	60.44
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Ілі.....	98.29
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса.....	38.24
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея.....	91.25
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.....	37.38
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	124.74
33	Northampton, Pa., Бр. Пр. Бог.....	244.60
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.....	12.15
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Свят.....	48.02
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. І. Хр.....	56.63
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Ник.....	42.91
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. Ник.....	72.24
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. Ник.....	48.02
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ілі.....	137.43
41	Westmoreland City, Pa., Бр. сьв. Мих.....	42.72
42	Passaic, N. J., Бр. сьв. О. Ник.....	78.89
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василя.....	29.02
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Бог.....	6.93
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов“.....	33.66
46	Plymouth, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	192.53
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	51.00
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. І. Хр. за Дец. і Січень.....	331.06
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Бог.....	15.35
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. І. Хр.....	20.13
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Мих.....	18.54
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хр.....	43.89
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	311.27
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Мих.....	15.82
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	109.97
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богород.....	67.96
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.....	20.55
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Волод.....	78.82
59	Everson, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.....	19.22
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни.....	10.52
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	68.31
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.....	75.15
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	71.85
64	Gradatim, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	8.91
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод.....	28.22
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Анд.....	32.91
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.....	135.26
68	Ansonia, Conn., М. Р. Н. С.....	26.90
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря“.....	36.70
70	Jersey City, N. J., Клуб Пост.....	50.83
71	Franklin Furnace, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.....	15.35
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Вол.....	50.50
73	Providence, R. I., Бр. Кв. Дан.....	9.59
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія.....	24.75
75	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Вол.....	34.97
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.....	20.97
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана.....	23.63
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Ник.....	132.99
79	Meyersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія.....	10.47
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Мих.....	42.74
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П.....	62.59
82	New Alexandria, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	86.48
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любви.....	21.83
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Мих.....	48.02
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михайла.....	129.38
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богород.....	44.72
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Вас.....	15.11
88	Cross Fork, Pa., Бр. Пр. Бог.....	17.34
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. Вас.....	17.83
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.....	12.65
91	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. Дим.....	85.82
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	77.04
93	Newburgh, O., Бр. сьв. Йосифа.....	16.83
94	New Britain, Conn., Бр. сьв. Волод.....	55.87
95	Beaver Meadows, Pa., Бр. сьв. Мих.....	37.63
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.....	120.32
97	Marion Heights, Pa., Бр. сьв. Ник.....	11.90
98	Shenandoah, Pa., М. Р. Н. С.....	27.29
99	Wilkes Barre, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	44.98
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги.....	9.63
101	Canonsburg, Pa., Бр. Пр. Бог.....	7.11
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.....	79.12
103	Export, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	48.27
104	Perth Amboy, N. J., сьв. О. Ник.....	79.14
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Мих.....	15.78
106	Chicago, Ill., Тов. Русинів.....	22.68
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиці.....	50.07
108	New York, N. Y., Бр. сьв. Вол.....	61.20
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Мих.....	30.20

Число	Назва Братства	Розмет
110	Leetsdale, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	23.17
111	Allegheny, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.....	41.57
112	Newark, N. J., Тов. Любви.....	17.99
113	New Florence, Pa., Бр. сьв. Вас.....	30.69
114	Dunmore, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	38.96
115	New Philadelphia, Pa., Бр. сьв. Мих.....	30.45
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Мих.....	19.09
117	New York, N. Y., Тов. „Січ“.....	16.13
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богород.....	8.29
119	Latrobe, Pa., Бр. сьв. Михайла.....	34.65
120	Spangler, Pa., Бр. Пр. Богород.....	38.30
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.....	146.03
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богород.....	14.03
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богород.....	135.64
124	Orinod, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	37.06
125	Laquin, Pa., Бр. Арх. Михайла.....	—
126	Beaverdale, Pa., Бр. сьв. Мих.....	27.98
127	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. О. Ник.....	16.09
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея.....	16.09
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	38.57
130	Pittsburg, Pa., сьв. Ольги і Лав.....	29.02
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Укр“.....	20.01
132	McKeesport, Pa., Тов. „Зап. Січ“.....	28.80
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Ник.....	20.09
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Ник.....	41.16
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія.....	59.56
136	Carnegie, Pa., Товариство „Січ“.....	43.40
137	West Seneca, N. Y., Бр. сьв. Георгія.....	10.89
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наум.....	19.07
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богород.....	35.64
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Мих.....	23.71
141	Little Falls, N. Y., Бр. сьв. Ник.....	25.13
142	Vandergrift, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.....	13.86
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Дмитрія.....	28.47
144	New York, N. Y., Тов. Тасьменця.....	30.21
145	Alltoona, Pa., Бр. Пр. Богород.....	40.59
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.....	2.54
147	Allentown, Pa., Бр. сьв. Мих.....	29.48
148	California, Pa., Бр. сьв. О. Николая.....	14.74
149	West Seneca, N. Y., Бр. Пр. Богород.....	16.60
150	Irwona, Pa., Бр. сьв. О. Николая.....	33.82

Прихід за Січень б. р. е

3 того розмет за Січень 7181.52

Розмет дісланий з Децембра 155.59

За діти 239.08

За вступ. грам., відзн. і т. д. 705.56

Разом

8,281.75

РОЗХІД.

Андрей Телепон, Джерзі Сіті, Н. Дж.

876.15

Данько Карпак, Шамокин, Па.

1000.00

Іван Хавик, Рон, Па.

662.95

Катарині Майчак, Шамокин, Па.

400.00

Анні Дрань, МекАду, Па.

400.00

Павліні Пац, Нортгемптон, Па.

400.00

Анні Мотко, Вотлер, Па.

400.00

Парасці Валевский Ст. Луїс, Мо.

400.00

Францішці Веселик, Філадельфія, Па.

400.00

Парасці Опалка, Питсбург, Па.

400.00

Марії Астриб, Карнегі, Па. датила

15.00

Запомога Анні Цеплий, Форд Сіті, Па.

200.00

За відзнаки для Р. Н. С.

800.00

Орган „Союзу“ за Січень

748.20

За книги Братські для Братств Р. Н. С.

526.25

Платня Голови. Уряду

155.00

Адміністрація Р. Н. Союзу

80.82

Разом розхид за Січень єсть

7,834.37

Зіставлене:

Прихід за Січень єсть

8,281.75

Готівка з кінцем Децембра м. р. була

29,491.56

Весь прихід єсть

37,773.31

Розхид за Січень єсть

7,864.37

Готівка з кінцем Січня за Фебруар б. р.

29,908.94

3 того Сирітський Фонд виносить

18,820.43

Фонд резервовий

3,091.53

Фонд народний

407.51

Фонд бідних

407.51

Фонд розпорядимий

7,181.96

Разом

29,908.94

К. Курчів, гол. предсд.

А. Шарпонт, гол. касіер.

С. Ядловский, гол. секр.

Допись.

З Восток, Алта Канада.

В 1-ім числі Свободи ви-

читав я статью п. Стеф.

Гудзаватого в справі кана-

дської школи на Восток.

Алта. Автор сеї дописи

жалує ся на Флечера а тут

треба жалувати ся на тем

ноту народа. Нам тоє до

бре відомо що наш нарід

всегда потребує мати опі-

куна над собою. А опіку-

нів єсть досить: як не жид

то поляк, як не поляк то

кацап. От і тут наплоти-

лось бородачих батюшків

як тих когутів, і стали над

темним народом опікунами.

Наш темний нарід так уві-

рив в них що як розказав би бородачий батюшка в болото лізти, то они так і зробилиб. Із сеї причини інтерв'єв сей пкільний ді-стрікт, бо на розказ ба-тюшків приймали драба Флечера за офіційного тростіса. Отже сей драбу-га відобраз від них урядо-ві книжки позичив на них \$700 а \$300 зложили такси і він тогди став із грішми газдувати. Треба сказати що Фречер має шалений апетит на гроші.

І так розпочалась будо-ва школи. Флечер набрав матеріалу послідної класи; вибудував школу. І то лед-во скінчив за цілий рік.

Пізнійше наймав учителя англійського і розказав що-ба посиляли дітий до шко-ли.

В той час громада пови-ліла, що Флечер зачав над ними добре газдувати. І пригадали собі що на мі-тнєгу були вибрані і дру-гі тростіси окрім Флечера, та що ті тростіси так само нічого не знали як і гро-мада як річ стоїть. Люди із тростісами скликали мі-тинг і вважали, що би не прийняти того учителя, що Флечер наймив, але прий-мати руского. І пошукали собі одного із руско-анг-учителів, котрий працював цілим серцем і душею для руского народа і нееньки України. Та Флечерови і батюшкам не сподобало ся і так они розпочали радитись і копати яму під ру-ским учителем. Іх рада по-дібна була до тої, як Юда Іскаріот із Фарисеями про-давали Христа.

Флечер повідомив міні-стра просвіти щоб не приймив руского учителя. Тут Флечер представляв як сам хтїв, і міністер напи-сав лист до руского учате-ля, щоб сей виступив зі школи. Учитель так і зро-бив. Люди побачили що ся діє і писали тростісів до міністра, та міністер не хотів лизати там де наплю-вав, ані раз даного слова зломати, отже відмовив тро-стісам. Тростіси зробили другий мітинг і на мітингу сказали людям, що прави-тельство не позваляє ру-скому учителеви вчити в школі. Отже знайшли від-повідну хату і розпочалась наука. Учитель Д. К. ста-рав ся о скілько мож, щоб піднести просвіту, а ан-глійський учитель Флечером наймлений ходив до шко-ли регулярно що дня але не мав і одної дитини до науки. І так то провади-лось через два місяці.

Флечер через той час не спав, а старав ся придба-ти собі більше хрунів, ко-трі би могли глущу яму рити під руским учителем. І справді праца Флечера не пішла марно, бо за ке-лішок оковитки придбав собі много помічників, зрад-ників. Два місяці минуло а Флечер скликав мітинг який відбув ся в сей спо-сіб, що відколи Канада, то такого мітингу еще не бу-ло.

Флечер зібрав товпу зрад-ників коло себе і зачав за-дати рахунок. 1) \$100 ан-глійському учителеви за два місяці, і т. д. розказав кіль-ко школа коштує, але ніх-то не спитав ся Флечера за що він заплатив \$100 англійському учителеви, і за пкільний будинок ніхто не сказав ані одного сло-ва чи то тано, чи дорогого. Всі сказали all right а Фле-чер із своїми зрадниками зачав рости і нову ролю грати.

Один із тростісів запитав Флечера где решта грошей поділось. Відповіді не бу-ло. Флечер розвязав мі-тинг на 15 минут.

Тут хруні зачали крича-ти, що старі тростіси не-здібні, і замість одного, що

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогкість, уникнуть руматизму і неврал-гії, если будуть змивати

Д-ра Ріхтера
Нотвичного
Пейн Експелеру

коли почнуть перші симптоми. Сей лік роблений згідно з о-стрімн німецьким законом і має 35 літню незахищену славу.

Не продає у котрого небусть аптекера, по 25 і по 50 центів або у властителей.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

мали змінати, они зміняли всіх трох. Мітинг пішов да-лі а так що ніхто не знає кілько що коштує і де реш-та грошей. Флечер передав тогди весь рахунок новим тростісам. Люди з боку ви-рахували, що Флечер офі-рував більше менше \$300 для своєї кишені.

Нові тростіси відмовили рускому учителеви посаду і сказали, що они вже за-платили за два місяці учи-телеви англійському, котрий за дармо сидів, а рускому учителеви мають платити старі тростіси

"SWOBODA"

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

"Свобода"

Газета для руского народа в
Америці і орган "Р. Н. Союзу",
виходить по тижнях в Четвер
і комбуге:

В Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців \$1.00

Українці можуть замовити "Свободу"
через Експресу, "Кітчен Старин"
Вестмінстер 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-
гда в гори.

Гроші треба посилати в редістрованих
листів, або через експресовий, або
через money order (моні ордер). Мо-
ney order, то є парочку, потру дістанете
від поштаря або агента на експресовій
офісі, підати нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

Адрес:

"SWOBODA"

184 Hudson St., New York.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти, можуть подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Голодовий страйк русь- ких студентів.

Кругом неправда і неволя
народ замучений...

Т. Шевченко.

І неправда і тяжка крив-
да і наруги і ті щоденні
зущання над народом, над
своїми рідними, найблиз-
шими, се є причина, се є
підклад останніх подій на
Львівському університеті.
Се та атмосфера, серед якої
молодіж замученого, поне-
воленого до краю народа
не могла уже більше задер-
жати зимної крові, якій не
стало уже більше терпцю.
Вона, ся молодіж, найкра-
щий цвіт народа, бачила
великі змагання, могучі з'у-
силля, небувале доси на-
пружене, великий і благо-
родний порив свого на-
рода йдучого на зустріч
проблемови рожевих надій.
Вона бачила, що коли на-
шим народам всміхнулася
краща доля, всміхнулося
сповнене їх змагань і ба-
жань, то усі легальні і
справедливі змагання укра-
їнського люду ломлять і
топчуть ся брутально, у
нарузі... Вона бачила жерт-
ви своєї суспільності, тяж-
кі, болючі жертви: десятки
і сотки своїх братів, бать-
ків, сестер і матерій своїх,
ведених в оковах і то не
за який злочин, але за одно
слово висказане в обороні
своїх найсвятіших прав,
вона бачила кров їх, бачи-
ла трупи, які падали в
жертву беззаконній само-
волі, насиллю, розбизацт-
ву...

Вона бачила се і знала
хто сьому причина.

І на університеті, опла-
чуванім кривавим потом
батьків і братів вона бачи-
ла себе чимсь таким, що
тільки зносить ся, терпить
ся, почула і відчула глу-

боко своє упереджене, пі-
нала зараз на першій всту-
пі у жите, яка бездонна
пропасть лежить між тим,
що єї правдо належить ся,
а що єї дають, побачила
безуспішність всіх своїх
змагань, всіх заходів. І як
що шляхецька самоволя
відказала їй сього права,
яке належить ся кождому
чоловікови вже по закону
етики і кардинальних ос-
нов справедливості — вона
не змогла знести більше та-
кої наруги холоднокровно,
не могла і не сьміла стер-
піти глузування над своїми
лайбільшими сьвятощами!...

І витворили ся двері вог-
кої, холодної, темної, у
тюрму запропорено найкращу
надію народа...
За се тільки, що впімну-
ли ся о своє право!...

І увязнене академічної
молодіжи було новим на-
визством, новим розбобом,
нечуваним безправством,
потоптанем найперших прав
загварантованих всякій лю-
дині основними законами
конституції, варварством,
якого не повстидаєб ся
найбільше кровожадкі со-
баки царського деспотизму.
На лад російської інквізиції,
о 5-й годині ранком напа-
ла академічний дім ціла
армія поліцейських поєпа-
ків: 50 поліцейських 50
агентів, 10 кінних поліція-
нтів і 6 комісарів, — та по-
чали академиків виволікати
з ліжок. Пять годин пере-
водили ревізію і кождий
записаний свисток паперу
забраю. Подібне діяло ся
в семінари, в льокалі то-
варства „Академічна Про-
мада“, та по приватних
мешканях. Тих, що виїхали
зі Львова спроваджували
жандарми. В сей спосіб
арештовано 85 академиків.

Після закона карного в
Австрії мож обжалованих
осадити в слідчий в'язниці
з двох причин: 1) як що
заходить оваба, що обжа-
лований втіче і 2) щоб за-
побігти евентуальному впли-
ваню обжалованих на сьвід-
ків. Тут не заходила ні
одна ні друга небезпека. Во-
через цілий тиждень они
будучи на волі ані не гадали
втікати а по друге кудиж
втікати тим, що в голоді і
холоді ледви животіють в
своєму краї? А ще менче
можна було вшехпольських
академ. підозрівати, щоб
они дали ся ім наклонити
до фалшивих зізнань. Хто
знає яка то є „miłość“ По-
ляків до Русинів в практи-
ці, той знає що сей заклад
є лиш безличною брехнею.
Три неділи мучили ся
сердечі у тюрмі, а суд не
мав часу за сей час покін-
чити слідства!

І тоді хватили ся послід-
ного средства: голодового
страйку. Цивілізований
сьвіт знає се слово, що по-
стало з найстрашнішого
злочину російської жорсто-
кості і стало ся остатнім
приблизжем в'язнів, як що
нема уже иншого рагунку
перед найбільшою зневагою
у мушан, або перед наси-
дуванем у жінок. Цивілізо-
ваний сьвіт знає се слово,
що зродило ся в найтемній-

ших закутах царських в'яз-
ниць, де в'язні волять кін-
чити повільною, страшною
смертю, як довше зноси-
ти роззвірене насилля та
глузоване деспотизму...

І се саме мало місце у
„цивілізованій“ Австрії!...

На вість про се варвар-
ство заворушила ся уся
Україна. Пішли сотки віч
з протестами, повні горя
чого подиву для молодих
героїв, а слів погорди п'ят-
ауких азіатичський ряд
Австрії. Враз з горячими
словами подиву і заохоти
до борби посипали ся щедрі
датки на оборону проти
польсько-шляхецького без-
права.

Але протести не обмежи-
ли ся тільки на наш укра-
їнський загаль. З обуренем
про се заговорили всі ци-
вілізовані люди, заговорили
уса Европа. Згадати тут
передовсім загальне віче
унів. молодіжи у Відні де
між инчим сказано, що по-
ведене німецького уряду
(на яке так ревно жадають
ся Поляки), що найменше о
200 процент ліпше чим По-
ляків в Галичині супроти
Українців.

Та й часописи ширско
заговорили про сю справу.
Спімнути лиш слова сьві-
тового дневника віденьско-
го „Neue Freie Presse“
який заступаючи інтереси
пануючих клас ніколи не
відносив ся прихильно до
нас. Тепер він рішучо ста-
нув по стороні правди та
горячо став боронити на-
ших студентів. „Треба на-
д'яти ся — пише „N. F.
Presse“ — що австрійське
судівництво також і в Га-
личині в інтересі своєї че-
сти і слави покаже своїм
поведенем, що цісарського
кравового суду не можна
брати за одно з російським
полезим судом. Було би
справді встидом для ав-
стрійського судівництва, ко-
ли би аж пробою голодо-
вого страйку треба зверта-
ти йому увагу на ріжницю
між політичними проступ-
никами а звичайними убій-
цями і пал'ями!“

Оттав відзиває ся чужий,
бевсторонний дневник!

На гавьбу однак австрій-
скому судівництву проби
голодового страйку була
допущена...

Є поміж нашими Гуду-
лами поговірка, що рік річ-
но на Благовіщенне будить
ся медвідь зі свого зимово-
го сну. Як що на дворі
теплом віє та сніги тають,
то він бурмотячи кладе ся
опять спати — на весну
еще довго ждати. Як що
однак гудить хуртовина,
та курить метелиця, він
розвалює свою гавру та
вдоволений іде в гори —
бо недовго вже на весну
ждати.

І у нас Благовіщенне...

„Кругом неправда і не-
воля, народ замучений!“

У передсмертних судоро-
гах шаліє злоба шляхецька;
зі всею скаженістю шаліє,
бо знає, що дні єї почи-
лені.

Недовго вже на весну
ждати...

Голодовий страйк вибух-
нув.

Се і загальне осуджене
європейської опінії викли-
кало незвичайну констер-
націю в галицьких правля-
чих кругах; вони прямо
потрапили голови і на гро-
мовий голос всеї Європи
мусіли піти на уступки і
то на цілій лінії. Аж тепер
міністер судівництва сире-
міг ся на телеграму до
львівського суду, що в виду
загального заворушення пу-
бличної опінії належить сей
час покінчити з арештом
руських студентів.

За протяг цілих трох
тижнів слідства слідчі судії
„не мали часу“ переслуха-
ти сьвідків, аж коли голо-
довий страйк став фактом
довершеним, знайшов ся
час переслухати сьвідків,
перенести конфронтацію,
знайшов ся час і на засі-
данні палати радної і вла-
сти рішили ся випустити
увязнених.

З увязнених студентів
багато в наслідок голодово-
го страйку розхорувало ся
і в'язничний заряд мусів
прикликати лікаря.

На заяву однак 15-ом
студентам, що проти них
не веде ся обжаловане, та
они суть вільні, сї відказа-
ли, що або уряд увільнить
усіх, або инакше ні один з
них добровільно не піде в
в'язницю. Солідарність і рі-
шучість студентів загнали
уряд у вузку вулицю і він
по новій нараді рішив ся
випустити і решту, але за
кавцією, а задержати п'я-
тьох на дальше у в'язниці.
І на се студенти не при-
стали. Тимчасом в'язничні
сторожі почали силоміць
виносити тих з п'ятнадця-
ти, котрі уже поперед
мали вийти. По причині,
що всі вони були слабі і
лежали в ліжках, служба
в'язнична силоміць клала їх
на коці і виносила на сту-
дений в'язничний коритар
і там полишала їх на зе-
млі, без опіки. Коли скін-
чила ся друга нарада, яка
порішила випустити усіх
без кавції, крім 5-ох, між
якими було 2 з рос. Укра-
їни, студенти і проти сього
запротестували жадаючи
безумовного випущення у-
сіх арештованих на волю.

Пішли нові наради судо-
вої палати яка нарешті
згодила ся випустити усіх
на волю, лиш за п'ятьох
последніх зложено 30.000
корон запоруки. Тоді до-
перва усі увязнені, по трох
днях голодового страйку,
опустили мури в'язничні...

Львівські події показали
наглядно перед цілим сьві-
том „чия правда, чия крив-
да“, показали усю траге-
дію українського люду під
польським правлінням. Ге-
ройські студенти звернули
очи цілого сьвіта на сї
страшні безправства, яких
допускає ся шляхта на на-
шим люді. Львівські події—
се публичний полічний
шляхці, що заедно намагає
ся туманити опінію сьвіта,
торочачи йому про „szennictwo polskiego ludu“.
Симпатії усіх по людськи
думаючих суть виключно

лиш по нашій стороні.

А що ж на се центральне
правительство у Відні на-
чолі з сим „наймилостиві-
шим батьком“ за якого па-
в'ять аж з Бразилії розпина-
ють ся деякі замотелачені
„Тирольці виходу“?

Вони мовчали...
А хто мовчки глядить на
лайдацтва навіть не стара-
ючи ся — хоч в него є
право і сила по тому — їх
перепинити, сей значить ся,
годить ся з ними, похваляє
їх, стже тим самим він є
такій, як і той, хто сї лай-
дацтва поповнює...

Однак ти руський хаме
зап'ли зуби і з болю гризи
пальці, як що з тебе де-
руть послідню шкіру!

І мовчи!

Ти хаме іди і встелюй
все поля Садових і Кустоц
своім трупом, лиш своєю
кровію розбитий горщок
державнай, латай своїми
кістками усі діри!

І мовчи!

А за свою вірність дж-
деш ся певно заплати:

Тебе вселаскавійше зво-
лять копнути як здохлу
собаку!...

3 Канади.

Вінніпер, Ман.

Воно часом виглядає так,
начеб люди завзяли ся са-
мих себе поганити. Таке
пр. вражінє виносить ся
по прочитаню дописи Олек-
си Турина з Ебенізер, Саск.
у 8 ім числі „Свободи“. —
„Що я бачив?“ А що ж би
бачити, як не кеки? Так
уже багато дописувателів
пописували ся на тім по-
ли, чомуж би і собі щастя
не попробувати? Найдуже,
чи допись годить ся з дій-
сним станом річ; байдуже,
що се лиш кидає ся боло-
том на власну хату. Ціла
річ в тім, аби написати. Д.
Турин був в Вінніперу че-
рез 5 днів і бачив багато,
багато кеків і через кіль-
ка місяців не може ще про-
них забути. Я отсе вже
більше як три місяці в
Вінніперу, кождої майже
днини через весь той час
буваю на Мейн стріті — і
ще не бачив одного кека.
Певна річ, що не всі люди
однаково багато бачуть, але
в сїм випадку вено якось
таки виглядає неясно. Ви-
глядає начеб всі „люди з
кеками“ з цілого Вінніпе-
ру зібрали ся в половині
мин. Новембра на Мейн
стріті і танцювали через
кілька днів перед очима
гостя в Саскачевану. А від-
так скоро він виїхав, по-
ховали ся всі деє в нори
і будуть, мабуть, ожидати
якоїсь нової жертви. Стра-
шна історія! А прикра че-
рез те, що всякі наші
„найдорожші“ залюбки зби-
рають такі нефектичні фак-
ти, аби при нагоді цвир-
кнути ними нашому чо-
ловікови, що ось то, мовляв,
які ви є ледарі тай що ва-
пі-ж таки газети пишуть
про вас.

Про подібний примір та-
кого самого репортерованя
оповідає зв'язний в Вінніпе-
гу ліберально-соціалістич-
ний консерватист Макарескі.

Десь там, після его слів,
наш зв'язний консерватист
Ястремський чредложив
партії консервативній у ра-
хунку за устроєне вибор-
чого віча між иншими такі
позиції, як: горівка — кіль-
ка доларів, поломані крі-
сла, побиті образи — кіль-
канайдцять доларів. Тепер
же факт є, що на вічу го-
рівки зовсім не було, а що
люди були тверезі, то й
нікому ані не спило ся дер-
ти ся до образів, чи бавити
ся з кріслами. Тепер захо-
дить питанє, як має партія
давати ся на Ястремсько-
го та его консервативних
прихильників, що ніба то
випили на вічу горівки за
таку а таку суму, а відтак
п'яні поломили крісла і по-
били образи? Як не мають
вони сказати, що се галі-
шенська дич?...
Будь що будь річ є за-
гально зв'язна, що консер-
ватисти агітують пивом.
Ліберали поступають лібе-
ральнійше. Крім пива і ца-
гарів дають ще 10, 20, 50
доларів саш за кождий
приобіданий голос. Звісно,
як „приятелі народу“. Та
от цікаве питанє, як довго
та привязнь потребає?

Десь там на однім лібе-
ральній митингу і наш Го-
ловацький сказав таку різ-
ку промову, що лібераль-
на „Free Press“ не могла
відтак у двох едіціях на-
хвалити ся, якомо то sup-
porter-а дістали ліберали в
особі labor man-а Головаць-
кого, того Головацького,
що „не дозволяє, аби кон-
серватисти дурили поль-
ський нарід.“ Головацький
простувати не хотів...

Замітна річ є, що давній-
ші „Галішени“ фігурують
тепер в кампанії виборчій
між лібералами, як Polish
people, між консерватиста-
ми, як Ruthenians. Від чо-
го взяла ся така двоїстість,
се годі напевно сказати.
Мабуть чи не криє ся тут
якесь невидима рука. У
всякім разі факт остає ся
фактом.

Соціалістична партія го-
товила ся поставити в Він-
ніперу бодай одного свого
кандидата. Та обчисливши
свої сили, побачила, що у
теперішній хвили дарме
лиш стратила би поважну
суму гроша, так сильно по-
трібного для розширення ор-
ганізації та веденя успіш-
нійшої пропаганда. Отже
поки що здержала ся від
активної участва в виборчій
руху. За те думає винай-
мити просторіть льокаль на
митинги партійні та на чи-
тальню. У читальні будуть
і українські соціалі-
стичні часописи. —
Для незнайомих з від-
носинами канадійськими
варто замітити, що капіта-
лісти канадійські ухвалили
собі дуже вигідний закон,
що забезпечує ім користа-
не з прав парламентарних.
От іменно, після сего зако-
ну кождий кандидат му-
сить перед виборами зло-
жити 200 дол. кавції, і ско-
ро при голосованю не о-
держать певного проценту
голосів, та кавція пропаде.
В такий спосіб робітничо-
ви майже унеможливлено
кандидувати, бо або не має

200 дол. на кавцію, або, як має, то не коче їх стратити. Ся причина й пояснює, чому тутешні соціалісти не можуть похвалити ся такими величавими успіхами при виборах, як пр. соціалісти Сполучених Держав.

Заходами УВФ. мало ся відіграти в неділю 10 го марта, звісну драму Гр. Квітки Основ'яненка „Щира любов“. Дохід з представлення призначений був на просвітні цілі. Бравий заряд Тов. ім. Т. Шевченка, товариства з'організованого для ширення просвіт, не хотів відступити галі даром на представлення для просвітних цілей, а казав собі заплатити. Помимо сего, що представлення мали грати виключно самі члени тогож Товариства!.. Гей люди, люди! Чи на те ви давали гроші на купно галі, аби якась кліка мала потім вас до неї і не впускати? Чи на те ви купували хату, аби за неї своїм спільникам ще й рент платити? Товариство організувало ся для просвіти, а тепер напівнеписменний заряд, що против статута викав ся до влади (Товариство нечартероване), знає нині лиш балі давати; а за ужите галі для просвітних цілей каже платити 13 дол. за один вечір (цінилі 20 дол.). Та лишім се!.. Так галія вже була згоджена і завдаток дало ся і оголошення надруковано, аж нагло о півночі з 28-го лютого на 1-го марта ввійшов в Канаді в жите новий закон про святковане неділі, ухвалений „ліберальним“ парламентом в Оттава. Заборонає навіть часописи продавати в неділю. Ковечна річ, що після такого закону уряджувати представлення та ще й з буфетом у неділю неможливо, а в суботу Заряд Товариства уряджує в галі — балі. Отже представлення відложено на пізніший час.

Хитрі анархісти говорять, що наші владі дають конституцію на те, аби парламентарною дорогою стіснити свободу людини. В данім випадку воно й болячо правдиве...

У неділю, 10го марта, в день, себто по полудни, пропонує ся урядити в Вінніпегу масовий мітинг для обговорення розривів на університеті львівським та ухвалення відповідних резолюцій. Мітинг мали би урядити спільними силами Канадійський Руский Народний Союз, Вінніпегська група Української Вільнодумної Федерації та Товариство ім. Т. Шевченка. Conditionally, коли Тов. ім. Т. Шевченка на те згодить ся та дозволить ужити своєї галі. Кажу conditionally, бо про Заряд Товариства тепер годі ручити. Я ось сам два рази пропонував найяснішому і всемогучому Головацькому, аби зволив скликати робітничий мітинг виборчий, в цілі зазначення становища соціалістичної партії супротив

теперішних виборів провінціональних. Та голос мій був сує. Головацький ані оком не моргнув у відповідь. Він приготував ся говорити на мітингах ліберальних.

М. С.

3 нагоди „стріляня зза плота“.

З огляду протестів учеників руского семинара у Вінніпегу, признаю (бо ім лише о те ходить, щоб признати), що они вповні обзнакомлені з рускою правописею і граматикою.

Сим нехай покінчить ся отся полеміка.

Ой, бодай вас, аж тепер побачив. То тоді як не винний писав до „Правди“, десь на нього мав кидатись „великий“ звір з хвостом!.. Фе, встидайте ся! Ну, ну, гарне порівняне...

Цікаві ви з агентами „Свободи“, о котрих не знаєте і котрі не суть німи. Ви коби здорові були щось иншого, та ми — ціхо, ша!..

Отже нехай на меншім обійдеться.

Ваш прихильний
Антим Барда.

Наслідки гофманських кропель

В Саскачевані, в Канаді, Русин справляв весілля і набрав фляшками згаданих кропель. Переварювали їх із цукром і то служило вмісто горілки. По весіллі багато гостей похоріло а батько і мати молодого померли.

В Канаді між Русинами так острі кроплі, що в мига лапають ся, розповсюднились майже в кожній колонії і багато людей власне з таких наслідків хорувало від довшого часу, дучались і випадки смерті. Сим разом мабуть покінчить ся щось подібного заборону, а сі випадки смерті стануть лікарством для Русинів (не виключаєсь і Поляків!).

Та треба сумніватись, чи й тепер не будуть пити, хотия заборонено.

Згадаю при тім, що й при виборах подекуди трактували сим винаходом задля голосів. Таким ліком жиди переперли свого часу в Стюартборн, Ман. руского кандидата (як наші кажуть на війта), а Русини вибрали „сервує“ тримав. Жиди таки в очах Русинів хвалились: „А таки по жидовску вийшло!“ За то хруні застроїли ся кроплями і хвалили ся, що таки не дали на Русина голос, бо він „не ліпший від мене“. Та ти квадратний хруню, пізнай бодай себе!!! Пізнай нужденну порожнечу своїх поривів. А ви, дорогі читателі, вибачайте, що я так нетерпчо з тими хрунями обходжуєсь.

Бувайте здорові

Грицько.

Безлична брехня.

Дня 5-го марта дійшла до мене поголоска, будьто би мене спіткало таке не-

щасте, що я післяв до краю 200 долларів через „Свободу“ і що ті гроші пропали. Говорилось в тій поголосці дальше, будьто би я ходив до п. Тилявского в Чарлероу, Па. і радив ся як би я міг ті гроші назад дістати — та що п. Тилявский сказав мені, що нічо не поможе, бо І. Ардан не є жадним агентом лиш редактором. (Почувши то все в мене неначе грім вдарив, а се тому, бо ціла ся поголоска се нічо иншого як лиш чиста брехня від гори до долу.

Дуже мені прикро, що мушу про такі річі писати, але коли вже до того прийшло, не могу затаїти яз справа стоїть.

Жию я в Америці вже 20 років і маю коло себе агентів досить, але довідавши, що „Свобода“ посилає гроші до краю післяв і я через „Свободу“ гроші, бо-ж оно так і належить ся, аби наперед удаватися до своїх людей а не до чужих.

18 го Марта 1906 післяв я через Свободу моїй жінці до краю 800 корон і жінка мене повідомила, що гроші ті одержала. Рівночасно вислав я через „Свободу“ 10 корон до редакції „Гайдамаків“ а 5 корон до „Бібліотеки для рускої молодіжи“ і всі ті гроші дійшли до краю як належить. 19-го Новембра 1906, післяв я знов через „Свободу“ своїй жінці в старім краю 244 корон а 6 корон на газету „Дзвінок“ для моєї дівчини, котра виїхала до краю з женою 16-го Октобра і ті гроші також зайшли добре до краю.

Отже освідчаю публично, що мені і оден цент не пропав з грошей, які я посилав через „Свободу“ до краю, а хто говорив инакше, сей говорив неправду.

Ось і бачите, любі читачі, якими способами послугують ся твердорускі татари, аби других людей чернити. На сей час залишу ще імя того славного гаспадина, що пуєтив таку несовісну брехню, може опам'ятає ся.

Здоровля всім читачів „Свободи“

Александр Гороцк.

Байдужність.

Два тижні сему просили ми наших людей в „Свободі“, аби подавали нам вісти про се, чи потреба на їх плейзі робітників, але до сеї пори ані оден „патріот“ не відозвав ся. Чиж не сумно? Наш Русин коли залізе на який плейз і дістане \$1.25 або \$1.50 на день, то вже більше про нічо на світі знати не хоче. Чисто як хробак, що заліз у хрін. А щоби він подумав коли про те, що є много людей, в яких нема ніякої роботи — то на се вже не стає в него ні часу, ні енергії...

Та всі Русини мають бути такими хробаками в хрін? — не віримо.

Тому ще раз просимо наших читачів присилати нам

відповіді на слідуєчі питання:

- 1) Чи потреба на вашім плейзі робітників?
- 2) Скільки менше б'яльше їх потреба?
- 3) До якої роботи?
- 4) Яка платня?
- 5) Скільки годин праці?
- 6) Чи нема там страйку?
- 7) До кого приїхавші за роботою на ваш плейз повинні удатись за інформаціями, порадою і т. п.
- 8) Ваш докладний адрес?

Точні відповіді на пошті писання просим засилати на адресу:

Swoboda,
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Дописи.

З Джерзі Ситі, Н. Дж.

Дня 3-го Марца с. р. тутешні москвофіли устроїли общерусское представлення. В часі представлення і других точок програму москвофіли старали ся обкидати болотом все, що дороге серцю кожного Українця.

Людей дослих зібралось небогато, переважали діти від 2 місяців аж до 5 літ, котрі своїм плачем, розмовами і криком робили зібране під церквою більше подібним до галицького ярмарку (бракувало лише Срульків та Шмудів), як до слухачів зібраних на вечерок і представлення. Старші заховувались не дуже ліпше — а деякі з комітетових були таки добре цянві.

Вступне слово виголосив о. Гумецкий, проводир тутешних москвофілів. В промові своїй загірав зібраних до борби з Українцями та казав держатись общерускої ідеї і москвофського кнута. Між антрактами представлення, які випали доволі слабо йшли декламації повні ворожнечі до українства і фонетичної правописи. В деяких декламаціях просилось о холеру на фонетику, в інших посилялось еї до чорта і т. п. Розуміє ся, що такі „патріотичні“ декламації збуджовали чи малий ентузіазм у головачів москвофілів і деякі з них так плясали руками, що мало чи колонків собі не пооббивали.

Цікаво, що більшість зібраних не знала о що властиво йде. Що до фонетики, то декотрі думали, що се налогові ціяки, инші що се щось до їди. А ті діти, котрі декламували, то справді не знали про що декламують своїми невинними устами. Але егомості і дяк казали так робити і они думали, що се добре. Не знають біднята, що ті, котрі учать їх такої мудрости вирікають ся власного гнізда, каляють усе, що дороге всякому Русинови.

Але недовго збан воду носить. Прийде час, коли і тутешний нарід прозрить і осудить своїх фальшивих учителів по заслугі.

Гість.

З Марбл Мавтин, Кан. Ми учули в газеті „Свободі“ сумну вістку про наших руских студентів у Львові, як там над ними знущають ся польські власти, та наші серця не поважають нам, аби сидіти з загненими руками і дивити ся на таке холонокровно. Нас є тут всего шістьох Русинів і трох Поляків, і якби нас було тут більше Русинів, то ми-б самі зложили на сю ціль 200 дол. Ми бачимо, що світ пізнає уже польські фальшивства, ба, навіть самі Поляки, що прозріли та зрозуміли усі ошуства йдуть рука в руку в Русинами, за що ім честь і слава!

За почином Василя Вовка зложили ся слідуєчі: по 2 дол.: Василь Вовк, Т. Герман, К. Свірка, М. Я. рославский, Й. Заявин, Ів. Бойчук; по 1 дол.: А. Заявин; по 50 цнт.: Ів. Взовин і Ів. Бомбак — отже разом 14 долларів і посилаємо сі гроші руским студентам у Львові на оборону проти ворогів руского народа в Галичині.

Митро Ярославский.

З Антоні, Р. Ай.

Читаючи раз враз уважно „Свободу“ бачу всілякі дописи із всіх закутків Сполучених Держав, в Канаді і Бразилії, тільки з нашої околиці, а особливо з Род Айленд стейту годі щось знайти, хотия, мимо того, що наш стейт є маленький, але не знайшов би у нім ні одного плейзу, ані одної фабрики, деб не робили наші Русини. Але що з того, коли всі неначеб поснули блаженним сном, ніхто ані навіть ле обізває ся, як ему живе ся, як ему поводить ся. А прецінь і у нас наші люди, Русини, якось живуть, майже всі незалеж заробляють — однак, що у нас всі Русини майже самотні, то такі люди мало о собі дають знати. Такий чоловік приїде з краю, з нашої славної Галилеї, звідки его біда і польська шляхта вигнала за море, та де гарував за 40 цнт. цілий день, то тут, як заробить того талара, то боїть ся навіть і признати і стуливши декілька центів до купи, забирає ся назад до краю — наколи перед тим не постигне его же нещасте. Згадай ему про яке братство, або „Союз“, то навіть і слухати не хоче, каже, нащо ему дармо видавати гроші, він тут не гадає вікувати. Так роблять наші несвідомі люди, а трохи свідоміші сейчас лізуть де якої небудь англійської асекурації і волять там належати, як до нашого „Союза“ хотия і услівя в „Союзі“ далеко приступніші, та й посмертне платить „Союз“ о половину вище як такі асекурації. Але то уже така привычка паскудна у наших людей, що він вхопить все за чуже, хотия би і найгірше, а буде все відпекувати ся свого, хотия оно о много ліпше. І тому то наш народ все такий бідний.

А яка то біда, як що чоловік легкокажить собі всякі організації, най покаже слідуєчий примір. В сусіднім віднах плейзі, в Краптон сїткало велике нещасте одного молодого парібка, Русина, Никиту Молчанова, який приїхав тут з брідського повіта, з Галичини. У фарбарни впав він до кітла з кипячою водою і фарбою і так ся попарив, що з одної руки і з пальців сейчас ему вігті і тіло облізло, та і оден бік собі цілком обпарив. Нещасно го сейчас везли до шпиталю, де й він по півтора тижневих мук помер. Небіщик не належав до ніякого братства і тому доперва по довгих коровадах і просьбах поховали его коштом компанії. Оттаке то діє ся у нас.

Як я уже попередку згадав, у нас по ткацких фабриках Русини несоріше заробляють. Найменша платня є по 1.10 дол. до 2 дол. і більше денно. Се залежить від того, хто яку роботу знає. Робота у нас є всегди і я, хотия мешкаю тут уже безпереривно 11 років, не бачив тут еще чоловіка без роботи.

Мих. Андрус.

СЬМІШНЕ.

В школі на науці рахунків учитель даючи примір питає:

— Шкрабайло, нас тут єсть чотирох: я, ти, Костур і Ревун; а если Костур і Ревун вийдуть звідси, то скільки тут остане?

Учень: Я один.

Професор: Осел з тебе!

Учень: А... а... пан професор другий!

Повідомляє

Братство Пресв. Богородиці в Бельверно відділ Р. Н. Союза 26, що дня 17 марта буде мати дуже важний мітинг на Прайседей Нро. 67 о годній 2-ій половині. На сей мітинг мується явитись кожний член.

Теодор Фрицкый.

„Червоний Прапор“

Ілюстрований суспільний, політичний, науково-літературний, соціальний-демократичний тижневик.

Коштує на цілий рік в Америці 4 дол.

Гроші і писемна засилати до Редакції „Червоного Прапора“:

Теріопіль, Друкарня Подільска (Галичина Австрія).

„Червоний Прапор“ буде служити інтересам працюючого пролетаріату. Виходить в біжучім році, в значно розширеном обсязі. „Червоний Прапор“, буде удрілювати багато місця подіям в Росії, де усі народи великої імперії борять ся в темною силою „листини руских“ російників. „Червоний Прапор“ буде старатися помічати народам Росії, освідчуєчи правдуво тамошні події і роботу всіх політичних партій, удрілюючи місця критичним увагам о тактиці і програмі соціалістичних фракцій не виключаючи пайскрайніших. „Червоний Прапор“ буде рівночасно цюнакомлювати Українців великої Росії з їхніми братами в Галичині, Буковині і Угорщині, де рівнож йде боротьба за людські права.

Помимо того, що „Червоний Прапор“ поміщує також російські статті, буде він приступний не лиші образованому інтелігентови, але і кождому селянинові і робітникови. — В склад редакції увійшли видійні писателі і публіцисти російських поступових видавництв. Імена їх будуть подані в слідуєчій ном. нашої часописи.

Ред. видавець. Янко Останчук.

Відпальний ред. Андрух Гарматюк.

10-12.

На продаж

28 моргів землі в Устю Рускім за дуже дешеву ціну.

Голоситись до:

-15 D. SALEY,

901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

У него дістанете ріжв. Книж.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
 о. Стефан Макар, Phone 46-12
 11 May St., Ansonia, Conn.
 Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
 роки 1906-1908.
 Председатель:
 Константин Карчів,
 140 Essex St., Jersey City, N.J.
 Місто-председатель:
 Іван Парплік, Terryville, Conn.
 Касієр:
 Алексій Шаршонь,
 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
 Семен Ядловський,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
 Теодозій Лабовський,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
 Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
 Лев Моніта, Lansford, Pa.
 Михайло Беля, Holyoke, Mass.
 Матій Семенюк, Sayre, Pa.
 Андрій Овсак, Trauger, Pa.
 Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
 о. Лев Левицький, Minersville, Pa.
 Овип Стеткевич, Olyphant, Pa.
 С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
 Семен Ядловський,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одінока руско-народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
 Посмертне за мужа \$1000.00,
 Посмертне за жінку \$400.00,
 Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.

К разі утрати: а) обох очей ніг або рук \$1000.00,
 б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Сли отець родини в шпиталі: божевільних, Союз платить по року родніні \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
 Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас П. П. Секретарі, що приймаючи нових членів до Руского Нар. Союзу маєте від кожного новозступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд

бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перовнепали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який инший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

С. Ядловський, голов. секретар.

ВАННЕ!

До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союзу і всіх членів, взагалі!

На підставі ухвали IX. головної конвенції Руского Народного Союзу відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду настановляти місцевих організаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче зайнятись організацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного організатора. Пп. місцеві секретарі мають першешство.

С. Ядловський,
 головний організатор,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всіх відділів Р. Н. Союзу.

П. П. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кожного місяця належить ся повідомити мене: хто був прийнятий до братства, хто вимазаний; хто був прийнятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скільки і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скільки членів побило в братстві на ціле а скільки на половину посмертного. — Всі такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кожним розметом і ту картку по кождім мітингу або найдальше до 29-го заслати разом з декляраціями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слідуючий розмет, а котре братство не пришло такого повідомлення на час, то его розмет буде такий сам, який був попередній, а члени, котрих братство хотіло прийняти або вимазати, не будуть прийняті ані вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикає ся рахунок членів і розсилає ся розмет.

Теодозій Лабовський,
 ректор секр. Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, вижде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (іменологов).
- 2) Книжку місячних складок.
- 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно божде братство заслати 5 долларів до каси „Союза“.

Увага

для секретарів місцевих братств і відділів „Р. Н. Союзу“.

Понеже секретарі місцевих відділів і братств безустанно домагають ся статутів і грамот членських від голов. секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнівно голов. урядникам, ддятого звертаю їх увагу, що такі секретарі роблять се не розсудно і безвідставно і тільки забігають дорогий час на відписуване листів і оправдання, та зражають головних секретарів до праці. Звертаю їх увагу і на те, що діловодство в „Союзі“ через реорганізацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають по раз то нову працю, якої годі було сподіватись, а кожда така праця забірає немало часу. Описати се докладно трудно, хіба буде можливо устно розповісти при справозданню набулучій конвенції перед делегатами. Се раз.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарів еще не мають готових, а то ддятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статуту дати обробити Лоєрови, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американський азык і в двох азиках друковались. Лоєр, до якого лиш в тій справі удались, статутів наших ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольорах для всіх членів „Союза“. Отже статуту і грамоти, сі найголовніші річі для нашої організації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже багато часу. Ходить не о се, аби статуту і грамоти були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кождій конвенції перемінювати. Грамоти членські ми дали до друку одній поважній фірмі в Нью-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-літографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотіла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статуту „Р. Н. Союзу“, так і грамоти не будуть скорше готові як при кінці місяця лютого або в марцю. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас вишлемо їх всім відділам для всіх членів.

Члени, котрі не набули грамот членських, нехай будуть спокійні, бо се ім не перескажає бути членами „Союза“. Всі члени сли сповняють свої обовязки суть забезпечені на посмертне таке, яке послідна Головна Конвенція ухвалила.

К. Курчів,
 голов. предс.

Посмертні вісти.

МАРИЯ ВАБЕРЧАК, член Р. Н. Союзу і жена Николая, члена Р. Н. Союзу відд. 104 в Перт Амбой, Н. Дж. померла 22. фебруара б. р.

ПАСТИРЧИК ПАРАСКА, донька Івана, літ 7, член Р. Н. Союзу відд. 53 Пітсбург, Па. померла 25. фебруара б. р.

Вічна пам'ять!

Ч. 130. КВІТ \$400.00 на чогириста долларів, котрі п. Микита Пац отримав яко посмертну заповому по жені Павлині з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці Northampton, Pa. 28 Feb. 1907.

Микита Пац.

Сьвідки { Тарас Коскопий,
 Йосиф Геренда.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 33.
 Гавриіл Онушак, предс.,
 Михайл Петрик, секр.

Ч. 137. КВІТ \$200.00 на двіста долларів, котрі п. Анна Цепля отримала яко надзвичайну заповому за утрату руки з Головної Каси „Руского Народного Союзу в Америці“.

Ford City, Pa. March 1, 1907.
 Анна Цепля.

Сьвідки { Семен Баль,
 С. Галичина.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 53.

Михайл Гуменда, предс.,
 Семен Баль, секр.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Оголошене.

Братство сьв. Арх. Мих. від. 95 в Бівер Медов, Па. відбуде мітинг дия 17 Марта, на котрім мають явити ся всі члени братства задля важних справ. Хто не прийде, заплатить 50 ц. кари.
 Владко Шипула, секр.

Оголошене.

Братство сьв. Іоана Крестителя, відд. 62, в Монессен, Па. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного року, сей буде вичеркнений з брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явити ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.
 Д. Федорчак, предс.
 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa.
 Д. Федорчак, секр.

Оголошене.

Братство сьв. Володимира, відд. 108 в Нью Йорку подає до відомости, що мітинги від тепер будуть відбуватись в гали Congress Hall, число 155, С. Ave поменні 9-им а 10-им Str. Місячний мітинг у новій гали відбуде ся дия 16. марта 1907. точно о год. 8-ій вечером.
 З. Донгашок, предс.
 Я. Корнат, секр.

Оголошене.

Братство сьв. А. Николая відд. 53 повідомляє, що хто в членів через два місяці не буде платити, то того вичеркне ся з брацтва і в Р. Н. Союзу. Мітинги відбувають ся кождої другої неділі по першій о год. 1 і піз по пол. Місячне мусить кождий віддати на мітинг особисто.

Н. Войтович, предс.,
 Н. Пейко, секр.

Повідомлене.

Братство сьв. Василия Вел. від. 19, в Прайсбурку, Па. подає до відомости, що члени, які не заплатять свого року через 2 місяці, будуть вимазані з брацтва і в Р. Н. Союзу. Мітинги відбувають ся в першу неділю по 15. в рускій шкільній гали на Оліфанті.
 Ю. Фалат, предс.
 С. Сисак, секр.

Оголошене.

Братство сьв. О. Николая, відд. 38, в Обори, Н. Дж. вибрало на рік 1907 слідуючий відділ: М. Полянський, предс. С. Мельник, вост. предс. Т. Ротко, секр. І. Тиханчик, касієр. С. Горшак, вост. кас. І. Торбай і І. Пятель, довірчі хорих. В. Росинко, А. Дибай і Д. Полянський, контрольна комісія. Н. Горбаль, капітан. І. Бігуяк і М. Фалат, хорунжі. С. Варіант, дверник. Д. Гушак післядеп.
 М. Полянський, предс.
 Т. Ротко, секр.
 29 Cross Str., Auburn, N. Y.

Оголошене.

Братство сьв. о. Николая, відд. 99 в Білксбарі, Па. повідомляє, що кватральний мітинг відбуде ся дия 17. марта 1907 о год. 1-ій попол. Хто не явить ся на мітингу підпадає карі після статутів.

Оголошене.

Братство Неп. Зав. Превс. Бог. від. 145 в Алтона, Па. подає до відомости, що брацкі мітинги відбуватись будуть в домі п. Робала на Св. Алтона 3827 4 Ave. як звичайно в першу неділю по чотирнадцятім кождого місяця.

Оголошене.

Братство Успенія Пр. Богородиці, від. 38 в Нортгемптон, Па. подає до загальної відомости, що брацкі мітинги відбуватись будуть ся дия 24. го марта с. о. Хто не явить ся на мітинг, буде вичеркнений з брацтва і в „Союзу“.

М. Петрак, секр.

Оголошене.

Братство сьв. АА. Петра і Павла від. 6 в Браунсвід, Па. подає до загальної відомости, що брацкі мітинги відбуватись будуть ся дия 24. го марта с. о. Хто не явить ся на мітинг, буде вичеркнений з брацтва і в „Союзу“.

Ів. Петришко, секр.

Де є?

Хто хоче шукати своїх кривд через нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Поміркує

Товаришки жити від 15 до 24 літ. Мусить вміти читати і писати по руски і польски і мати готівки 400 долларів. Я маю літ 24, готівки 500 долларів. Роблю в кармані і заробляю денно 2-4 долари. Походжу в Галиччині. Прошу о фотографію а я на задане пішли свою.
 10-11 Leo Pelc,
 Box 426, Butler, Pa.

Просимо о інформації

дотично Урбана Новіцкого. Покійний родив ся в Камініці Струмиловій в Галичині 1826 року. Бул блондин середного росту. Скінчив школу відлоу, в 20 році вступив до війська. 49 літ сему назад виїхав в один обертостом як службачий до Чикаго в Сполучених Державах. Від 44 літ не писав нічого до краю. Помер рік тому назад. Хто би знав де побіг помер і серед яких обставин, зволить сейчас написати до редакції „Свободи“.
 10-20 Swoboda,
 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Де є

Юрко Мачура, який перебував якийсь час в Вінніпегу, а потоку мав виїхати в Стюартсборі, Ман., Кан. Хтоб про него знав, або він сам, зволить написати на адресу:

M. Luciw,
 48 Alice St., Toronto, Ont., Can.

Поміркує

своєї сестри Пайан, яка два роки тому прибула до Америки. Походить з села Кулишного, повіт Сякі, Галичина. Хтоб про ю знав, або она сама, найлише на адресу:

Max Kuiper, Glen Carbon, Pa. 11-14

Поміркує

свого брата Літ Свинчука Юсипів, родом в Красноставці, сянтинського повіту, в Галичині. Тамтої весни прибув до Канади. Хтоб о нм знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу:
 Andryj Swyszczuk,
 Box 345, Trail, B. C. Can. 11-14

Шукаю

товаришки жити, чесної рускої дівчини в віці 20 до 35 літ. Я есмь Русин, родом в Галичині, маю 30 літ; есмь стальмахом в фаху і маю слагу роботу, при якій працюю четвертий рік. Просить ся писати, залучаючи фотографію на адресу:

Demtr. Jaworski,
 276 East King St., Toronto, Ont., Can. 11-12

Поміркує

своих братів Стефана і Івана Березовських, родом в Долині, Галичина, Теодор Сенік, котрий мешкає в селі Корчині, пов. Стрий, Галичина. Хто би знав о їх адресі, прошу ласкаво донести на адресу:

К. Курчів,
 140 Essex St., Jersey City, N. J.

Де суть

Андрей Кіт і Андрей Шпирка, родом в Княгинин, пов. Стрий, Галичина. Они мали оставати в Св. Амбой, або Перт Амбой, Н. Дж. Хто би знав о таких людях, зволить ласкаво донести на адресу:

К. Курчів,
 140 Essex St., Jersey City, N. J.

Братство

Бд. Пр. Богородиці в Сейр, Па. від. 107 подає до відомости, що на мітинг в лютий був вибраний новий уряд на рік 1907. Антоній Лучейко, председатель, Грнт. Ковалевич, вост. председатель, Стефан Ярко, касієр, Данько Понак, вост. касієр, М. Семенюк, секретар, Демитрій Книш, вост. секретар, Йосиф Папичак і Юрко Шудлик, спікун хорих, Матій Опар, дверник, Ігнатій Цац, полицай.

Мітинги на разі будуть відбуватись у Дашка Понака. Хто без важної причини не прийде на мітинг, буде караний 50 центів, а хтоби в однім місяці не заплатив до Союзу буде вичеркнений та з брацтва як і Союзу.

Антон Лучейко, предс.
 М. Семенюк, секр.

ПОВІДОМЛЕНЕ.

Сим подаєсь до загальної відомости членам братства сьв. О. Николая і відділу 4-го Р. Н. Союзу в Jersey City, N. J. що місячний мітинг відбуде ся дия 17 Марта в Неділю о другій годині пополудня в гали Д. Голода, 38 Greene St. Всі члени обовязані на ту годину явити ся на мітинг.

Мітинг буде проваджений місцевим урядом в присутності голов. урядників.

К. Курчів, гол. предсід.
 С. Ядловський, фінанс. секр.
 Т. Лабовський, рекорд. секр.

Оголошене.

Іспитований дик і добрий дрівер шукає посади. Прошу зголосити ся до редакції „Свободи“.

10-11

Шукає роботи

20-літній парубок, знає устав церковний по руски, польски і трохи по німецки.
 Etnil Pal,
 132 Shoemaker Ave., Monessen, Pa.

Руска громада церковна

в Нортгемптон, Па. шукає спосібного маляра, котрий би зміг адекватно намалювати і поволотати іконостас в їх церкві. Зголосити ся письменно, чи лично на адресу:

Rev. N. Dmytrow,
 Northampton, Pa. 11-12

Хоче женити ся

молодий робітник, Русин в Галичині, має свій дім і два лоти, а також стау роботу (2.75 дол. денно), в письменною дівчиною в віці 20 до 25 літ. Прошу писати на адресу:

Nuk. Arseniak,
 Prague St. bet. Russia & France Ave.,
 San Francisco, Cal. 11-12

ЗАПРОШЕНЕ.

Посвящене каменя угодного під церков сьв. Івана Крестителя в Buffalo (Black Rock) відбуде ся в Неділю саропуотну дия 17 Марта 1907.

На се наше радісне торжество маємо честь запросити всіх наших братів Русинів міста Buffalo а імено братство сьв. о. Николая в East Buffalo, місцеве братство сьв. Івана Крестителя, Закарпатську Україну, наших честних сусідів в Lancaster, Seneca і Канада.

Від комітету церковного.
 Buffalo, N. Y.

Дия 24. Лютого 1907.

о. Іван Велигорский, парох.
 Петро Коваль, председатель.
 Григорій Видиш, кас.
 Теодор Скробала, секретар.

Просимо усіх хто має посилати нам гроші, посилати їх або поштовою або моні-ордерами або драфтами на Нью Йорк а не чеками, бо ми від одного чека мусимо платити 10 центів за оскелетовані а кромі сего на такі чеки не можемо дістати грошей через два тижні, бо стілька менше більше треба оскелетовані не Нью-Йоркского чека.

Редакція „Свободи“.

НАНЦЕЛЯРІЯ

Адвокатско-Нотаріальна а справах нраових і американських

Ф. С. Остаповича,
 5. урядник ц. і. к. австрійско-угорск.
 Нонсуляту в Н. Дж.

Перепроважує всі справи судові і спадкові виконує повномочні контракти купни і продажні а легальністю конулярною і п. р. заваджує повнотами військової, ульняє від ціпені, контролює як також асентерунки в Америці уділяє поради до всіх справах кривд і американських.

Посилка грошей пенні а скорі-спродаж карт корабельних і колових. Пошляє гроші в безпечних Банках європейскіх і американських.

Вс. відмовді залучати марку поштової.
 Адрес:
 F. S. Ostapowicz
 126 2nd Str. New York, N. Y.

В місяць Січень 1907 року приступило до Р. Н. Союзу 477 членів.

Товариство „Любов“, відділ 112, Р. Н. Союз в Newark, N. J.:

Окремий Антін
Колісник Михайло
Йосифішин Іван
Боніша Федько
Бузь Михайло
Малецький Сенько
Скоропода Дмитро
Санах Федько
Воробець Василь
Галушка Бось
Коритко Стах

Братство сьв. О. Ниволан в California, Pa., відділ 148 Р. Н. Союзу:

Роговський Кость
Бибель Анна
Курілак Теодор
Бабич Василь
Білин Луць
Подвіка Войтїх
Риджанч Василь
Дюрка Юрій
Бульчинський Григорій
Гвилянський Луць
Карпа Юрій
Дмитрів Николай
Голубко Николай
Віра Данило
Віра Анастасія
Віра Стефан

Братство Пресьв. Богородиці, Відділ 149 Р. Н. Союзу, West Seneca, N. Y.

Шварна Михайло (стар.)
Петришин Теодор
Козак Василь
Юзків Петро
Солтис Михайло
Савич Павло
Городиский Михайло
Панасюк Антін
Когут Михайло
Павлів Никола
Чушак Юрій
Дзюнь Кость
Хамардан Юрій
Бузів Теодор
Андрейшин Філіп
Бойко Михайло
Мислів Панько
Онукевич Петро
Ворно Данило
Андрейшин Йосиф
Шварна Михайло (мол.)
Хорондан Никола
Шварна Юліан
Володимирський Віктор
Степан Саксон
Бандар Петро
Мислів Михайло

Братство сьв. о. Николая в Igwopa, Pa., відділ 150 Р. Н. Союзу:

Фесінич Никола
Ільницький Іван Янінович
Яворський Никола Гнадович
Олексин Никола
Паславський Никола Туткович
Лоневський Григор. Гавлович
Яворський Йосиф Ігнатович
Лоневський Іван Гавлович
Ільницький Іван Цергович
Нановський Іван Тарнова
Скушкін Альберт
Скушін Михайло
Олексів Михайло
Петрейко Федор
Сікорак Ілько
Микільчак Луць
Яворський Юзю Мартин
Туранський Ігнат Качакович
Голішин Павло
Доротич Павло
Бойко Іван
Сікорак Олекс
Лопатович Базилір
Штендях Михайло
Штендях Матій

В. 3. Пристах Федько
Семанч Стефан (мол.)
Семанч Михайло

В. 5. Ілько Френк

Вістуанен Юрій
Голяк Рачун Юрій
Місарош Василь Василь
Франчук Василь Юрій
Стойка Іван Василь
Загорський Іван
Візанчанч Петро
Водилка Андрей
Петриско Стефан (днт.)
„ Михайло „
„ Марія „
„ Іван „
Гриш Іван, днт.
„ Анна „

В. 7. Бовик Тимко
Ванюга Михайло
Кудла Стефан
Поступак Николай (днт.)

В. 9. Брелак Григорій
Пеленський Алексій
Дутка Яким
Брелак Онуфрей
Томко Іван
Петро Жилич (днт.)

В. 11. Руданч Осиф
Жувицький Волод.

В. 14. Патрош Семан

В. 16. Конар Митро
Хома Іван

В. 18. Вислюкка Марія (днт.)
Володимир Вітик „
Міхняк Андрей „
Сиротак Митро „
Підлипчак Теод „
Лешко Алексій „

В. 19. Фенна Опришка „
Сисак Марія „

В. 20. Хомулян Михайло
Хомулян Михайло

В. 23. Контрач Марія (днт.)
Контрач Анна „

В. 25. Юшак Анна „

В. 27. Маркович Петро
Гриник Іван (днт.)

В. 28. Сенік Семан
Хвастак Іван
Шарій Іван
Шпука Олекса
Роман Василь
Горват Михайло

В. 29. Федак Василь
Гулік Теодор
Жидак Ілько
Жидак Петро

В. 31. Матей Юрій

В. 33. Марциховський Андрей
Янчевич Василь
Машляник Іван
Сторозинин Павло
Сахар Михайло
Ботовський Іван
Бурдулак Стефан
Гіль Никола
Лугачонський Іван
Сидора Стеф. (днт.)
Сидора Іван „
Сторозинин Марія (днт.)
Бодін Андрей
Чемерис Стефан
Юркатч Василь
Лушка Михайло
Савич Андрей
Шурик Василь
Димка Василь
Бручновський Никола
Яцко Антін
Клемаш Павло
Мінчук Стефан
Шатек Дмитро
Хитла Антін

В. 34. Русин Семан

В. 36. Бибель Іван
Богут Гаврило
Беднарчик Михайло
Солониха Марія (днт.)
Коживак Осиф „
Попівчак Андрей „

В. 38. Фунда Іван
Тіра Анна
„ Марія днт.
„ Іван „

В. 39. Михалішко Юрій
Фенчак Семко
Лукачик Семко
Добрович Петро

В. 40. Вінценті Семан
Плаклевич Владек
Славянник Павло
Пильовський Осиф

Літа Анна днт.
„ Іван „
Тимко Марія „
В. 42. Хома Михайло,
В. 43. Желестовський Дмитро
В. 46. Бучко Михайло
Шебан Іван (мол.)
Пискорик Михайло
Лешко Юрій

В. 47. Ілько Марія днт.
„ Никола „
„ Михайло „
Семік Марія „

В. 48. о. Волинцев Йосиф

В. 49. Барна Теодор
Гефер Мартин
Русь Валек
Степанник Іван (мол.)
Степанник Іван (стар.)
Байко Давидло
Почвара Йосиф
Босарович Йосиф
Син Йосиф
Палко Іван

В. 52. Затонський Іван

В. 53. Ривак Осиф
Морозко Петро
Петрушка Марія днт.

В. 54. Лєтита Марія днт.

В. 55. Сембрат Трофій
Залецький Іван
В. 58. Диків Іван мол.
В. 59. Овад Андрей
В. 62. Ятчин Іван
В. 65. о. Камінський Андрей
В. 66. Медвідь Анна
Савка Андрей
Ядловка Марія

В. 67. Морган Дмитро
Божут Семко
Старух Левон
Снолін Михайло
Муха Семан
Кундуш Павло
Гопко Петро
Горкович Михайло
Грубик Стефан
Даржограй Стефан
Малецький Василь
Рудавський Гриць

В. 70. Кушпир Тимко
Ривак Мартин
Бушпир Гнат
Малаховський Федько
Семдун Никола
Синявський Михайло
Бабик Петро
Геречко Михайло
Валко Іван
Димель Петро (днт.)

В. 72. Цірко Михайло
Петроцько Іван
Башняний Семко
„ Стефан днт.

В. 76. Алексювич Іван
Головач Стефан
Тухуй Юрій

В. 78. Маціловський Станіслав
Семанчик Стефан
Семанчик Гриць
Фенчик Никола

В. 79. Бухвак Василь

В. 80. Яцків Ілько

В. 81. Бравчук Стефан
Мазур Іван
Ясник Антін
Павліковський Іван
Мацала Яцентий
Семанчик Яким
Паніць Григорій
Забек Мартин
Чачко Володимир
Рейтар Іван
Онисько Гарасин
Гресь Блажей
Захарків Евстахій

В. 82. Старенчак Антошко
Улан Франко
Курек Михайло
Долінський Іван
Бручневич Никола
Босар Никола
Самець Василь
Наребський Михайло (днт.)
Круць Катерина (днт.)
Іванюк Михайло (днт.)

В. 83. Камельшук Зофін
Каськів Анна

В. 84. Шарак Іван

Гриб Петро
В. 85. Федько Анна
Прочко Розалія
Мамрович Йосиф
Панько Лешко
Кучаба Василь
Берголь Михайло
Груш Іван
Бурдаш Федор
Федько Михайло (мол.)
Романчик Марія
Смерканчик Андрей
Опашник Анна
Гливан Варвара

В. 86. Вовк Михайло
Рущий Дмитро
Кучманчик Никола

В. 87. Лєсюк Доминик

В. 89. Токарчик Андрей

В. 90. Ривак Василь

В. 91. Рудавський Василь
о. Лучечко Петро
Лашко Михайло
Браток Луць
Матвій Михайло
Браток Гриць
Войтович Юліан
Соколовський Никола
Пруца Петро
Ковалів Кирило
Дошна Іван
Ковальчик Никифор

В. 92. Гуляшич Іван
Бучинський Василь
Гриць Михайло
Серновський Дмитро

В. 94. Троїновський Митро

В. 96. Лєнько Давидко
Біль Михайло
Милій Іван
Янош Петро
Сирко Михайло
Чурило Іван
Терзедкий Михайло
Лаврик Іван
Волянський Іван
Батіг Іван
Бірців Михайло
Володимирський Григорій
Сарахан Стефан
Лазор Василь
Данилик Михайло
Мачита Бенедик
Левка Гриць
Троїн Іван
Троїн Павло
Іванчик Сенько
Бережницький Баврек
Валах Антін
Гомзак Іван
Семик Петро
Срадомський Мале
Сич Михайло
Пилипо Іван
Буама Олекса
Афтаназ Марія

В. 97. Смола Каспер
Глад Іван

В. 98. Смоляк Гринько
Майзан Іван (днт.)

В. 99. Замчак Василь
Несий Никола
Кушвара Павло

В. 102. Лешак Михайло
Гавальчак Осиф
Гнатков Федько
Кавалець Іван

В. 104. Вавжинський Станіслав
Беднарчик Іван
Бозловський Мартин
Барон Никола
Сабат Стефан
Щернець Ілько
Щешнів Дмитро
Лайкош Никола
Боник Михайло
Самір Михайло
Богут Станіслав
Висловський Стах
Скоридинський Василь
Скіра Григорій
Кравець Матвій
Тонашін Іван
Ломінський Осиф
Стуцько Василь
Шур Павло
Сташко Федор
Бупий Іван
Шкурат Лешко (днт.)

Федорак Миліана „
Кашпук Осиф „
Щенецький Антін „
В. 105. Бянта Василь
Білей Петро
В. 107. Гиряк Іван
Цап Іван
Балонда Михайло (днт.)
В. 108. Тимкевич Філіп
Магрель Сенько
Заблюцький Бось
Тимпів Никола
Бурдман Стеф.
Корицький Волод

В. 110. Місько Йосиф

В. 114. Рак Михайло

В. 115. Прочак Онуфрей

В. 116. Плейза Кароль

В. 117. Славський Едвард

В. 120. Шевц Василь

В. 121. Францовський Михайло
Муха Михайло
Новікнек Михайло
Штурма Марія (днт.)
„ Гелена „
Кушнірик Марія „
„ Іван „
Зупко Марія „
„ Іван „
Гарчар Андрей „

В. 122. Смагліа Анна
Муха Марія
Філік Цілія

В. 123. Муляк Федор
Андрусин Юрій
Цестрица Іван
Сущик Іван
Бочан Никола
Москалюк Антін
Вальків Іван
Літвін Григорій
Хомак Філіп
Джурдзевич Іван
Гайдучок Філіп
Піндзела Федор
„ Никола
Бабич Іван
Прач Олекса
Мазур Себастьян
Прач Василь
Луцишин Іван
Паланюк Захар
Прач Йосиф
Булик Нікіта
Котюк Яків
Бурдак Михайло

В. 126. Манько Йосиф

В. 128. Буля Войтїх

В. 129. Сабат Михайло
Чекіньський Семан
Шинич Іван
Чиль Петро

В. 130. Баранецкий Філіп

В. 131. Бомар Гарасин

В. 133. Іваншин Андрей
Базарницький Лука

В. 134. Гібарт Юрій

В. 135. Фунданч Войтко
Яким Григорій
Фунданч Михайло
Любас Михайло
Орловський Антін
Нідмаліцький Іван (ст.)
„ „ (мол.)
Малецький Ілько
Михневич Михайло

В. 136. Дугун Данило
Грабана Гнат
Михальцо Іван
Вархолан Юрій

В. 138. Шона Томко
Лєбінчак Атаназій

В. 140. Семка Василь
Сущко Ілько
Сташків Іван

В. 141. Беднарчук Василь

В. 144. Шатарська Марія
Бривдук Зофія

В. 146. Тимпів Андрей
Кравчин Іван

В. 133. Цюра Гнат

В. 134. Пал Палко

В. 73. Зонер Фтадей
Шелест Гаврило

В. 105. Новак Василь

В. 116. Морчулєц Іван

В. 133. Цюра Гнат

В. 134. Пал Палко

В. 136. Дугун Данило

В. 138. Шона Томко

В. 140. Семка Василь

В. 141. Беднарчук Василь

В. 144. Шатарська Марія

В. 146. Тимпів Андрей

В. 133. Цюра Гнат

В. 134. Пал Палко

В. 73. Зонер Фтадей

В. 105. Новак Василь

В. 116. Морчулєц Іван

В. 133. Цюра Гнат

В. 134. Пал Палко

Виназ членів Р.чар. Союзу за місяць Пю-тий 1907 р.

Відділ	На підв. посмерт.	На поз. посмерт.	Други	Відділ	На підв. посмерт.	На поз. посмерт.	Други
1	260	651	78	135	—	—	—
2	40	—	1	79	10	1	—
3	204	425	80	40	—	—	—
4	86	526	81	58	—	11	—
5	65	—	7	82	83	—	3
6	136	—	6	83	14	9	7
7	127	221	84	49	—	—	—
8	27	428	85	122	1	17	—
9	49	—	25	86	43	—	—
10	79	452	87	12	2	7	—
11	27	—	4	88	11	10	3
12	55	210	89	18	—	—	—
13	37	2	5	90	10	2	2
14	63	1817	91	59	26	—	—
15	47	—	92	63	19	—	—
16	199	214	93	17	—	—	—
17	13	—	94	46	19	—	—
18	20	119	95	37	—	—	—
19	56	941	96	80	41	9	—
20	60	613	97	9	1	4	—
21	16	1	5	98	26	—	8
22	19	—	99	44	5	—	—
23	61	—	4	100	8	3	—
24	21	1	4	101	13	—	—
25	54	9	1	102	79	1	—
26	34	—	2	103	37	10	—
27	41	714	104	87	2	26	—
28	78	21	2	105	12	2	—
29	27	118	106	16	—	2	—
30	87	124	107	47	1	10	—
31	38	—	3	108	37	35	2
32	125	—	7	109	28	—	2
33	227	1188	110	19	—	—	—
34	10	—	111	17	25	—	—
35	48	—	3	112	15	3	—
36	52	—	13	113	31	—	—
37	39	—	18	114	34	—	—
38	68	3	8	115	31	—	—
39	45	6	5	116	14	6	1
40	128	910	117	13	—	—	—
41	40	2	—	118	3	5	—
42	68	630	119	35	—	—	—
43	28	—	4	120	37	—	9
44	7	—	121	131	—	59	—
45	30	3	8	122	15	—	—
46	148	239	123	106	28	—	—
47	50	—	7	124	30	8	—
48	144	14	9	125	6	—	—
49	15	—	1	126	27	—	—
50	19	1	—	127	17	—	1
51	17	3	—	128	17	—	—
52	40	8	—	129	38	—	2
53	245	4049	130	19	13	—	—
54	14	3	2	131	18	1	—
55	104	512	132	25	1	—	—
56	62	1	2	133	12	1	4
57	21	—	—	134	33	—	—
58	74	316	135	53	—	—	—
59	18	—	5	136	41	4	5
60	—	1112		137	11	—	—
61	69	—	2	138	10	14	—
62	71	—	14	139	36	—	—
63	63	—	5	140	21	—	—
64	9	—	—	141	20	6	—
65	26	1	9	142	9	—	—
66	27	10	3	143	28	—	—
67	138	1	—	144	18	19	—
68	24	212	145	37	—	—	—
69	28	2	5	146	26	—	—
70	31	2710	147	27	—	1	—
71	15	—	2	148	16	—	—
72	45	—	24	149	26	1	—
73	7	3	4	150	26	—	—
74	25	—	—	—	—	—	—
75	27	—	1	—	7,44	682	—
76	19	9	—	—	—	—	—
77	26	2	—	—	—	—	—

3 днем 1. Фебруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Банк сей запагоджує слідуєчі справи:

- 1) Пересилає гроші до Галичини, Угорщини, Росії, Німеччини і других країв і держав світа по цінах можливо найтанпших і як найскорше. Кождий хто буде посилати через наш Банк гроші дістане сейчас від нас на них поквітоване, а скоро гроші дійдуть до краю, вишлемо ему оригінальний краєвий рецепіс.
  - 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку. По кожного хто хоче їхати до краю і купити в нас шифкарту а дасть нам наперед знати, котрим треном виїхав з дому — ми виїдемо на дипо а також відпровадимо его аж на шифу.
  - 3) Виробляє повиновласти, контракти кунна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звисних старокраєвих нотарів і адвокатів.
  - 4) Полагоджує справи військові, як: увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.
  - 5) Вирабляє нашіпорти для ситизенів виїздяючих до краю.
  - 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, невивпачення пейди і в других правних американських справах.
  - 7) Міняє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.
- Кроме сего Банк Руских Емігрантів готів служити порадом і інформаціями маюж в других справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на проценти до американських і краєвих банків.
- Всі повисше згадані справи будемо всегда старатись виконувати скоро, точно і чесно та сподіємось, що в сей спосіб познємаємо собі довіре і поперте у якнайпершого загалу Русинів.

Такого довіри і поперта сподіємось тим більше, що БАНК РУОКИХ ЕМІГРАНТІВ заложено не виключно задля власного інтересу, але і тому, таби причинитись бодай малою цеголкою до загально рускої справи: іменно

десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміграційний Дім в Америці.

Річ се загально звисна, що брак такої інституції як Еміграційний Дім даєсь сильно відчувати усім американським Русинам і еслиб всі другі Русини зробили так само, ми малиби в дуже короткім часі свій власний і величавий Руский Народний Еміграційний Дім.

Про вітворене Банку Руских Емігрантів просимо повідомити також своїх знайомих а при нагоді приєлати нам їх адреси.

З поважанем

Дирекція:

Ів. Ардан, гол.

С. Ядловский, нас.

А. Савна, сепр.

Адрес: Ruthenian Immigrant Bank. House, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

З місяці Марті відходять слідуєчі кораблі до Бремен.

	Відходить в Нью Йорку.	Приходить до Бремен.
Chemnitz	19 Марта	30 Марта
Trave	20 ..	1 Цвітня
Kronprinz Wilhelm*	26 ..	2 ..
Cassel	28 ..	7 ..
Darmstadt	30 ..	11 ..

Увага I. Kronprinz Wilhelm е корабель поспішний ціна шифкарти \$39. Прочі звичайні почтові кораблі ціна шифкарти \$33.

Увага II. До або з Кракова до Бремен тикет желізничий коштує \$5.

З місяці Цвітня відходять слідуєчі кораблі з Бремен до Нью Йорку.

	Відходить з Бремен.	Приходить до Нью Йорку.
Darmstadt	17 Цвітня	29 Цвітня
Kaiser Wilhelm der Grosse	23 ..	30 ..
Grosser Kurfuerst	20 ..	30 ..
Weimar	24 ..	6 Мая
Kaiser Wilhelm II	30 ..	7 ..
Main	27 ..	8 ..
Trave	1 Мая	13 ..

Увага: Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse і Kaiser Wilhelm II. суь кораблі поспішні: ціна шифкарт III. класу \$43.50; прочі кораблі суь почтові, ціна шифкарти \$36.50.

Російська Охотничья Флота

Нова пасажирська пароплавна лінія з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без пересідання великими двошпруговими скорими пароплавними „Смоленск“, „Петербург“ і „Саратов“.

Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.

Ціна шифкарт:
З Нью Йорку до Роттердама або з Роттердама до Нью Йорку перша класа 65 дол., третя класа каюта 37 дол., третя класа загальна 30 дол.
З Нью Йорку до Лібава: перша класа 80 дол., третя класа каюта 47 дол., третя класа загальна 37 дол.
З Лібава до Нью Йорку: перша класа 87 дол., третя класа каюта 44, третя класа загальна 34 дол.
Кораблі відходять з Нью Йорку „Смоленск“: 13 Марта.
„Саратов“: 27 Марта.
Генеральні Агенти:
C. B. Richard & Co.
31—33 Broadway, New York.

Хто бажає інформації про Бритийську Колумбію

нехай пише на адрес

Geo. Syrotiuk,**Vancouver, B. C., Canada.**

Box 482,

ЧИТАЙТЕ!

Спис книг, які продаємо:

- * Америка ..... 15 ц.
- * Ангел та пустельник і т. п. .... 15 ц.
- * Біблія Велика ..... 2 дол.
- * Борба клас і чому робітники організують ся ..... 15 ц.
- * Весела книжочка з образками ..... 30 ц.
- * В Старім і Новім краю ..... 25 ц.
- * Гріхні мільйонів і т. п. С. 7 ..... 15 ц.
- * Діти в історії православної місії в Америці ..... 10 ц.
- * Діти про виїзди ..... 30 ц.
- * Дні левади і т. п. С. 5 ..... 15 ц.
- * Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ..... 15 ц.
- * Драгоманів ..... 10 ц.
- * Емігрант ..... 15 ц.
- * Жовнір ..... 10 ц.
- * Журавлі ..... 15 ц.
- * Житє Ісуса Христа ..... 1.50 дол.
- * Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах ..... 15 ц.
- * За красою ..... 1 дол.
- * Земельне питання ..... 15 ц.
- * Зуб за губ ..... 10 ц.
- * Казки про Жидів ..... 15 ц.
- * Історія Руси в образках ..... 10 ц.
- * Ізотіял і ярица ..... 15 ц.
- * Книжка Рахункова ..... 50 ц.
- * Календар ..... 25 ц.
- * Марія ..... 10 ц.
- * Многогосподарний народ, огляд історії українського народу ..... 20 ц.
- * Атлас цілого світа, англійський, 105 мап, над 700 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого світа 1 дол.
- * Мала Сполучених Держав 1 цілого світа 4 стопи ширека а 6 стій довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.
- * Навернений Грішник ..... 20 ц.
- * Народний рух австро-угорських Русинів ..... 15 ц.
- * Новий Завіт ..... 4 дол.
- * Образки і загадки ..... 10 ц.
- * Оповідання ..... 15 ц.
- * Оповідання про вадрих богів ..... 10 ц.
- * Пестрі звуки ..... 75 ц.
- * Про відступників від рос. православія ..... 10 ц.
- * Про нутро землі ..... 25 ц.
- * Підземні скарби ..... 25 ц.
- * Пекуча ..... 10 ц.
- * Ресавир ..... 1 дол.
- * Річкова Полляса, в Руськом ..... 10 ц.
- * Руско-англійський словарець ..... 20 ц.
- * Релігійні віровани старинних народів ..... 20 ц.
- * Смерть ..... 10 ц.
- * Стародавні казки та оповідання ..... 15 ц.
- * Степові люди ..... 15 ц.
- * Страйк ..... 20 ц.
- * Стріляй на смерть, робітничая драма ..... 15 ц.
- * Умні в Америці ..... 20 ц.
- * Хто в чого живе ..... 25 ц.
- * Які то є люди на землі, з 60 образками ..... 10 ц.
- * Як мужик ходив до царя прадишукати ..... 15 ц.
- * Через кордон ..... 15 ц.

Адрес треба всегда виписати англійськими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“ виконує всякі роботи входячі в обрій друкарства тано і скоро. Належить відноситись на адресу:

Swoboda, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Одинокий
русский адвокат і нотар
з Галичини
Др. Юліян Чупка.

Всі справи в судах і у скаєрив в повітах Люцерне і Ликаванна.

Всі справи (судові, повновласти, контракти, справи військові в Галичині).

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де банк Неймета.

Приїжджає до Скернтон що Пенсільванія і Четверга о годні 6 вечером.

402 S. Washington Ave.,
Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі: від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B

SOCIALISM is the coming is us in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**. Ask your newsdealer for it or send 50 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies. **CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers** 56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не болять, то иншого вже не боєсть здорове і буде пити. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.